

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan svojer izveščenji nedelje in praznikov.

Inserati veljajo: peterstopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Mednarodni položaj.

Iz razgovora s srbskim poslanikom na Dunaju g. Jovanom Jovanovićem.

Dunaj, 17. marca.

Srbski poslanik gospod Jovan Jovanović je ljubezljivo dovolil našemu uredniku priobčiti vsebino zanimivega razgovora, ki se tiče najaktualnejših vprašanj sedanje politične situacije.

Prvo vprašanje našega urednika je veljalo seveda Skadru in njega usodi. Zadnji čas se vedno pogosteje pojavljajo glasovi, da je odločitev o bodočnosti Skadra že padla in še včerajšnja »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« je zatrdila, da pripade Skader po soglasni volji Evrope bodoči samostojni Albaniji. Poslanik minister Jovanović izjavlja:

»Da bi bile velesile o usodi Skadra že definitivno odločile, mi ni znano. Vrše se gotovo energična pogajanja med v poštev prihajajočimi kabineti; kako daleč so dospela, to se v trenutku ne da povedati.«

»Verjamete, ekselencija, da pripade Skader vendarle končno Albaniji?«

»Če pride, bo odgovor na vaše vprašanje padel, bo odgovor na vaše vprašanje lažji in aktualnejši.«

Zatrjuje se, da se Črnogorci iz enkrat zavzetega mesta ne umaknejo za nobeno ceno. Danes pomaga Srbija z svojo silo hrabri črnogorski armadi — kako stališče zavzame, če bo reklamirala Evropa mesto za Albanec?«

Vojaške operacije morate strogo ločiti od političnih. Mi smo ustrezni želji našega zaveznika ter mu poslali zahtevano pomoč. Storili nismo tega iz kake nagajivosti napram Avstriji, kakor se je nam očitalo, temveč ker je bila to naša zavezniška dolžnost, kakor ona, ki je poklicala naše divizije pred Cataldžo in pred Odrin. Dokler traja vojska, smo dolžni vse storiti, da se voje operacije balkanske zveze uspešno dovršijo in nikdo v Evropi nam ne more kratiti popolne svobode v določevanju vojne taktike ter v vseh stvareh, za katere so merodajni vojaški oziri. Tudi oblegovanje Skadra za enkrat ni ničesar drugega, kakor vojnoperacijsko vprašanje.«

»In kako stoji stvar politično?«

»Srbija je, kakor veste pristala na sklep velesil, ki hočejo vzpostaviti avtonomno Albanijo. Srbija je še vedno pripravljena ta sklep respektirati. V kolikor tangirajo bodoče albanske meje srbske interese pa vzdržujemo svoj pridržek, da se nova albanska država nikakor ne more ustanoviti na škodo vitalnih srbskih narodnih in državnih interesov. Oziramo se na voljo in željo Evrope, toda Prizren, Djakovica, Debar morajo ostati srbski. Ta zadeva pa že ne spada več v neposredno sfero balkanske zveze, temveč je zadeva, katero si mora Srbija z Evropo sama poravnati. Črna gora je glede Skadra v sličnem položaju. Skadrsko vprašanje je torej v političnem oziru v zadnji vrsti vprašanje Črne gore in Evrope.«

»Kako sodite ekselencija o mirnovnih izgledeh? Je li pričakovati skorajšnje ugodne razrešitve mednarodnega položaja?«

»Preoptimistična naziranja žal niso utemeljena. V Turčiji menjavajo struje in stranke čez noč in razmere v Carigradu otežkočajo vsako mirno akcijo. Balkanska zveza je vsak hip pripravljena skleniti mir, seveda pod gotovimi minimalnimi pogoji, ki odgovarjajo našim velikanskim žrtvam. Čim pripravljenejša bi bila Turčija, tem lažje bi bilo posredovalno delo velekdabinetov. Naši pogoji so ostri, vendar bi tudi mi, da olajšamo pogajanja, sedaj še privolili v marsikatero koncesijo, o kateri pozneje, po daljših žrtvah in naporih ne bomo mogli več govoriti. Mir s Turčijo mora priti, z njim pa še ne prihaja za Evropo definitivna razrešitev celega balkanskega problema. Orijentsko vprašanje je eno najtežavnejših političnih vprašanj sploh. Vsaka sprememba na Balkanu razburka evropsko gladino in izziva skoraj nepregledne komplekse novih političnih vprašanj. Opozarjamo vas na zgodovino balkanskih dogodkov samo tekom zadnjih sto let. Kolikor balkanskih vstaj in bojev, kolikor balkanskih sprememb, toliko splošnih evropskih konfliktov, ne krvavih sicer, pač pa diplomatičnih, zamotananih in dolgoletnih. Sedaj smo presekali vozni balkanskih zmešnjav z našim mečem, pred našimi očmi se je takorekoč čez noč izvršila historična tragedija najdalekosežnejšega pomena.

Turčija se seli iz Evrope. Eden izmed temeljnih kamnov evropskega ravnotežja se je nenadoma razrušil... Naše mlade in silne države ne bodo prevzele cele turške dedščine, ne bodo podedovale predvsem slabotnosti in malokrvnosti »bolnega moža«. Evropa si mora uravnati napram nam popolnoma nove odnose. To je velikansko delo. Evropske države so v odločilni meri interesirane na gospodarskih, političnih, prometnih in finančnih zadevah nekdanje evropske Turčije, ti interesi se križajo, grejo paralelno, se komplicirajo in vzljajajo. Vse pa bo treba prenesti na novo podlago, akomodirati jih bo novim, zdravim in urejenim razmeram modernih držav... Sami lahko presodite, koliko previdnosti, treznosti in samozatajevanja bodo morali pokazati evropski diplomati, da razrešijo velikanski kompleks političnih vprašanj, ki izvirajo za Evropo iz balkanskega preobrata.«

»Se je li bati, ekselencija, da pride med Avstrijo in Srbijo še do novih usodnih sporov?«

»Srbija se odkrito trudi, prepričati svojo veliko in mogočno sosedo, da želi iskren in trajnih prijateljskih odnosov. Naše stališče se v Avstriji odobrava in dosežani dogovori so rodili rezultate, kateri morajo navdajati vsakega prijatelja dobrih avstrijsko-srbskih odnosov z zadoščenjem. Vse se nahaja še v pripravljalnem štadiju in marsikaj je odvisno od nekaterih političnih aktualnih zadev, ki so posledice balkanske vojske, oziroma od nje prizadetih evropskih, specialno avstrijskih interesov. Naša iskrena želja je, naj sledi dolgi dobi medsebojnega nesporazumljenja in nezaupanja era odkritega prijateljstva, ki bo tem trdnješe, ker se bo naslanjalo na velike, skupne interese. Na eni in na drugi strani moramo pridno delovati, da razpršimo vse dvome o odkritosti in poštenosti medsebojnih bodočih odnosov. Mnogo je v tem oziru že doseženo. V kolikor smo prizadeti mi Srbi, hočemo storiti vse, kar je združljivo s praviimi interesi naše države. Avstrija nam bo brezdvomno podala še poslednji nepobitni dokaz svoje dobre in poštene volje. Razumeli me bode, ako vam imenujem eno samo besedo: Djakovica.«

Klerikalci proti meščanstvu.

Na nedeljskem shodu naprednega političnega društva za Krakovo in Trnovo sta državni poslanec dr. Ravnihar in deželni poslanec prof. Reiser po zasluženju ožigosala sovražno postopanje klerikalcev proti mestom sploh in zlasti proti Ljubljani. Navedeni dokazi so tako prepričevalni, da je v tem oziru vsaka beseda odveč; kdor ni slep ali tako otopel, da je njegov razum nepristopen dokazom, ta ve in vidi, da so klerikalci najhujši nasprotniki mest in mestnega prebivalstva sploh, prvi sovražniki, ki jim je dobra vsaka krivica in vsaka nasilnost, da potlačijo mesta.

So dežele, koder je boj med mesti in med kmetijo razumljiv. Koder je v mestih velika industrija se vname rad srditi boj med mestnimi konsumenti in agrarnimi producenti; toliko raje, ker potegne mesto vse posle s kmetije in si organizira dobivanje živil iz inozemstva. Klasična dežela takih bojev je bila dolgo dobo Angleška, kjer so se pa ti boji končali s popolnim porazom kmetijstva.

V Avstriji ni tega boja prav za prav nikjer čutiti in to je naravno. Saj so v Avstriji mesta še skoro brez moči in služi vsa zakonodaja in vsa uprava agrarstvu. Prišlo je tako daleč, da mora mestno prebivalstvo stradati zaradi dragine živil in še uvoza mesa ni moglo izposlovati; da, prišlo je tako daleč, da je zašla država v najhujše nasprotje s svojimi južnimi sosedmi, samo ker se je uklonila zahtevam agrarcev. To jo velja že par sto milijonov izdatkov za armado in par sto milijonov izgube na zaslužkih.

Pri nas na Slovenskem že celo ni nobenega vzroka za nasprotje med mesti in deželo; naša kmetija proda svoje pridelke igraje in za dobro ceno, že zato, ker sploh niti toliko ne prideluje, kakor dežela rabi. In prav gotovo bi mestno prebivalstvo še danes živelo v najboljšem razmerju z kmečkim prebivalstvom, če bi klerikalci kmečkemu ljudstvu ne hujskali z lažmi in z obrekovanji proti mestnemu prebivalstvu. Fakična interesna nasprotja med mestnimi konsumenti in kmečkim pro-

ducenti so pri nas tako malenkostna in brezpomembna, da še v poštev ne pridejo. Klerikalce so vodili zgolj in edino politični nagibi, želja po mandatih, da so ščuvali kmečko ljudstvo proti mestom in proti mestnemu prebivalstvu in skrb za mandate jih vodi v tem grdem boju tudi zdaj.

Opravičiti se to na noben način ne da in je to početje toliko grije in sramotnejše, ker se poslužuje tega nemoralnega sredstva ravno stranka tistih ljudi, ki so vzeli moralo in poštenje v zakup, menda da oboje diskreditirajo in popljujejo.

A kaj je vzrok, da klerikalci mesta tudi sedaj še tako tlačijo, davijo in ožemajo, kaj je vzrok, da skušajo z neverjetno hudobijo mestno prebivalstvo kar uničiti. Navedbe dr. Ravniharja na nedeljskem shodu pričajo glasno, da je gospodarsko in kulturno uničenje mestnega prebivalstva cilj in smoter klerikalne politike. Kmečkemu ljudstvu s tem gotovo ni nič pomagano, samo klerikalni politiki, ki ni zadovoljna s tem, da ima vso moč, nego hoče ugonobiti in ubiti vsak razvoj in vsak napredek mest, ker le tako je zagotovljeno, da ne pride v deželi do prevrata.

Kako resnično je to, se spozna iz dejstva, da tlačijo klerikalci vse mestno prebivalstvo brez razlike in da skušajo vsem mestnim slojem brez razlike delati škodo. Časih so govorili po izgledu dunajskih krščanskih socialcev, da so jim obrtniki in delavci pri srcu, da hočejo tem pomagati. Na Dunaju je to dosti izdalo, kajti tam imamo na eni strani veliko industrijo in veliki kapital, na drugi pa ubožno obrtništvo in ubožno delavstvo. A na Dunaju niso krščanski socialci nikdar tako postopali, kakor klerikalci na Kranjskem. Ti tudi do malega obrtnika in do delavca nimajo ozirov. Ljubljani škodujejo kolikor se da in nič jih ne ženi, da zadenejo ravno tako obrtnika in delavca, kakor trgovca in uradnika. Klerikalci store vse, da bi vse prebivalstvo oškodovali; da bodo vsem ljudem podražili stanovanja in vse potrebščine, ker nalagajo Ljubljani horendna bremena in jo hočejo na pr. oropati tudi vodne sile na Ljubljani, le da bi občina imela manj dohodkov pri električni napravi. Tako sistematično zatiranje pretega vse meje političnih interesov, tako divjanje je neovržen dokaz, da

LISTEK.

Rusalka.

Novela.— Spisala Vida Serajnik.

Kakor zna vsak star lovec pripovedovati lepe in zanimive dogodke iz svojega življenja, tako je tudi rad pripovedoval stari upokojeni grajski lovec Mate, če se mu je dalo za poliček vina, kaj lepega iz svojega življenja.

Nekega popoldne po šoli sem ga dobila v družini tovariša-učitelja in nekaj drugih ljudi v gostilni mojega gospodarja, in na prošnjo vseh, naj nam pove kako anekdoti iz svojega loveškega življenja, je jel pripovedovati ta dogodek iz svoje mladosti.

Stari Zelengarjev malin se še dandanašnji vidi na bregu širokega ribnika pod graščino. Staro poslopje je, napol nagnjeno čez kalno vodo... Počasi in klopotaje se vrti šeststorični koles, če seže hud voden curek močno v špice in preperelo zidovje, obdano s pršecimi penami, se zmaje v enoglasnem šumenju valov.

Tako je sedaj, in tako je tudi bilo, ko sem izikal, zelo dolgo je že tega.

Spominjam se polnomesečne noči, kakor v bajni deželi, kakor jo more videti le mladina in jo more čutiti samo mladina.

Bilo je v juliju. Stopal sem sam, s puško v roki, nizdol k ribniku, kajti jata divjih rac, ki se je izpreletavala nad gostim ločjem, je vzbudila mojo pozornost.

Hitro so rezale žareči zrak, do kjer niso, vedno se zmanjšuje — slednjič enake črnim točkam —, izginile proti zatoku v ognjeni večerni zarji.

Stopal sem čez visoko brv, pod katero je šumela voda, med gostimi vrbami, ki so zasenčevale ozko pot, in se približal mlinu. V rojeh se je blestela zelena voda, se penila in kipele krog črnega poslopja, in na dvorišču je stalo dvoje izpreženih volov, zaspano prežvekuje, poleg svojih vozov.

Stari mlinar, Zelengarjev pravnik, je stopil, z gorečo pipo v ustih, iz mlina. Znotraj v svetli paliski, med zamolklim bobnenjem vode in ropotanjem koles in stopnic, so čakali molče ljudje.

»Bog daj dobro, oče Peter!«

»Bog daj, Bog daj, gospod!« je odvrnil stari. »Kako se godi pa še kaj vam? So pa menda že spet divje race, ki so vas privedle k našemu malinu, kajne?«

»Res je, oče, ne dajo mi miru! To noč bi šel rad na prežo na ribnik, morda mi bo sreča mila.«

»Dobro, gospod, kakor vam drago. Hej, punca! Marica vas bo peljala.«

Ravno v tem trenutku je pristopila mlinarjeva vnukinja. Bilo je osemnajstletno, stasno dekle, srednje visokosti, vitko, a tudi krepkih mišic, zagorelih lic in milih sivih oči, ki so sijale posebno in nemirno, kakršnih nisem videl odsihdov nikdar več. Njene poteze niso bile pravilne, toda sive oči pod gostimi obrvi so dajale obličju čuden lesk in posebno lepoto.

Pri starčevih besedah je naenkrat obstala, pomežiknila z očmi in urno dejala: »Jaz ga nočem peljati!« »Zakaj?« sem presenečen vprašal, dočim se je stari smehljaj.

»Ker nočem!« je odgovorila Marica in vrgla obenem name nagel postranski pogled.

»Dobro,« je odvrnil mirno stari, »potem pa pusti!«

Deklica me je zopet pogledala z napol zaprtimi očmi in zaklicala z zvonkim glasom: »No, ga pa bom peljala!«

Stari Peter se je natihem muzal, se obrnil in stopal počasi v malin k ljudem, dočim je Marica obstala pred menoj. Glavo je sklonila, toda sive oči so me pogledovale izpod gostih

vejic. Bila je razoglava, kostanjevjavri lasje so bili gladko počesani in spleteni zadaj na tilniku v debelo kito. Krasna, kakor iz srebra izrezana vrtinca je kitila goste lase. Temna obleka se je tesno oklepala mladega stasa, in očipkan bel predpasnik ji je segal do kolen.

Hipoma je dvignila glavo, me je zvito pogledala in se smehljala. Med ozkimi ustnicami so se iskrili zobje. In njene oči so mi pomignile: »Pojdi!«

Sledil sem ji. Urno je stopicala, in njeni krepki gibi so se črtali pod lahko obleko. Včasih se je ozrla name nazaj, in njeni zobje so se mi zabliškali nasproti.

Odvezala je čoln, skočila vanj in dejala kratko: »Vstopi!«

Ko sem se usedel, je jela krepko odrivati čoln iz dolgim drogom. Nekaj časa sva se peljala tako med ločjem in visokim trstjem. Dospelvi na prsto vodo, je izpustila drog in prišla za veslo. Bliskovito je držal čoln čez gladino, razsvetljeno s posvajajočimi se žarki zahodnega solca. Lahko se je lomil val s tihim šumom ob veslu. Dekličino telo se je pregibalo v živahnem ritmu neizrečenega čara, in bela vrtinca je drhtela v gostih kostanjastih laseh.

Na ribniku je vladala tišina. Vodne rože in lilije so se lesketale v zlatu večernega solca, rahlo je še-

lestelo v trstju, in lahko so se zibali, kakor modre lilije, kačji pastirji v svitu.

Hipoma je uprla deklica svoje divne oči v me: »Hočeš to noč ostati na preži?«

»Da!« sem odgovoril.

»Dobro!«

Njen glas je imel melodičen, stebri ton. Vprašal sem jo: »Se ti zdi to tako čudno?«

»Ne,« je odgovorila in mi obrnila obraz, »a se tudi ne bojiš?«

»Česa naj se pa bojim?«

»No, čuvajke ribnika?« se je odzvala v gotovem tonu.

»Čuvajke ribnika? Kdo pa je to?«

»Kaj, ti še ne veš? To je vendar rusalka!«

In njene oči so me zraven čudno ošinile. Solnce je zašlo, nad ribnikom se je zmracilo, siva čaplja je letela mimo, počasi veslajše s perotnicami, in njen krik je odmeval skozi molčeče trstje. Njeni beli zobje so mi sijali nasproti v demoničnem usmevu, in v njenem jasnem obličju se je zrcalil zelenkasti sij valov. Kar sem čutil v svojih prsih, ne morem popisati, toda čar pravilne in bajke me je objel; obdana z ločjem in v vodi se odsevajočim nebesom — je bila ona povodna vila ribnika.

Čim je zadel na trdo kopico, tvorečo se iz splavljenega lesa in

se gre klerikalcem za gmočno in kulturno oškodovanje mest in zato je boj, neizprosno boj zoper klerikalizem najnujnejša potreba vsega mestnega prebivalstva.

Deželnozborske volitve v Trstu.

Trst, 16. marca.

Tržaški Slovenci stoje tik pred novo hudo borbo, pred borbo, ki bo, po vseh znakih sodeč ena najhujših in najtežavnejših, kolikor so jih do sedaj bojevali na za vse Slovanstvo prevažnih tržaških tleh: stoje namreč pred deželnozborskimi in ob enem mestnimi volitvami, ki se bodo vršile meseca junija t. l.

Gotovo se še vsak Slovenec, ki se količikaj zanima za napredek in probujo svojega naroda, spominja na mesec junij 1909, ko se je ob takratnih deželnozborskih volitvah daleč preko mej naše domovine raznesel glas, da so Slovenci v Trstu pognali v ožjo volitev deloma italijanske kamoriste in deloma socialne demokrate. Takrat je vse nekako strneno obdobjuvalo velikanski napredek tržaških Slovencev. — Jeremijade italijanskega novinstva tu in onkraj črnožolnih mej, zavirljivi članki nemškega časnikarstva ter resne razprave raznih svetovnih listov so najkislisnejše pričje, kako velikega pomena je bil takratni naš uspeh. Trst je pač svetovno važno mesto! — Naši smrtni sovražniki, italijanski kamoristi, so bili trenutno kar zbegani, a potem so šli na delo in se prav pridno pripravljali na — sedanjost volitve. Sovražnik naš se je obožil in preskrbel z vsem potrebnim. Mnogoštevilni, brezobzirni in bogati je ta sovražnik! Na razpolago mu stoje vsa sredstva, v rokah ima škarje in platno, zato mu je lahek boj. — Vsa ta dejstva pa nas zavejo, da se tudi mi temu primerno pripravimo, kajti potreba bo železne volje, jeklene samozavesti in vstrajnosti, ako še hočemo doseči primernih uspehov. — Res je, da smo mi navezani edinole na svojo lastno moč in sopomoč, med tem, ko nasprotnika zalagajo z vsem potrebnim, vsi — davkoplačevalci; ali pri tem naj nas navdaje pogum, da se borimo mi za pravično, a nasprotnik naš za krivično stvar!

V soboto se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma sestanek zaupnikov za mestne, v nedeljo istam za okoličanske volilne okraje, ki so se bavili s predpripravi za te prevažne volitve. Sklenjeno je bilo, da se te dni sestanejo zaupniki posameznih volilnih okrajev v določenih lokalnih v svrhu medsebojne razdelitve raznega podrobnega dela. — V prvi vrsti se bo lotili reklamacijskega postopanja, kajti izkušnje nas uče, da italijanski kamoristi, ki sestavljajo volilni imenik, izpuščajo po navadi polovico slovenskih volilcev, a mesto teh vpišejo na stotine tujih — italijanskih podanikov in drugih takih »bratcev«, ki nimajo volilne pravice. — Dela bo v tem pogledu ogromnega in zelo kompliciranega, zato je neobhodno potrebno, da gre narodnemu vodstvu na roko vsakdo, ki se čuti Slovenca. Izgovori a la: »mene politika nič ne briga! — ne drže, kajti taka malomarnost in enaki izgovori ne le da narodni stvari nič ne koristijo, marveč veliko

škodujejo, ker jemljejo še onim veselje do dela, ki so sicer »dobre volje«. Ta opazka naj velja posebno tistim, ki se imajo za svojo eksistenco v Trstu v veliki meri zahvaliti onim, ki so in ki še danes neutrudljivo delajo na narodno-političnem polju.

Apel g. dr. Vilfana na sobotnem sestanku: »naj se že enkrat iznebimo one stare tradicije, da puščamo le enemu, odnosno nekaterim delati, temveč poprimimo se dela vsi, kajti istega je danes toliko, da ga le z združenimi močmi uspešno izvršimo! — naj bi bil vsestranskega odmeva. — Zato tudi mi kličemo: na krov vse, kar misli in čuti narodno! Bližamo se hudemu boju, zato naj se vsak naroden večak pravčasno pripravi. Na delo tedaj, ker resni so dnovi!

Stara Avstrija na razpotju.

Inozemstvo se zelo intenzivno bavi z gospodarskim in političnim krahamom stare Avstrije. Danes hočemo navesti samo mnenje znanega profesorja na politični šoli v Parizu, Blondela, ki piše o tej zadevi v pariškem »Matinu«. Blondel pravi:

»Zmaga balkanskih zaveznikov, ki so mogočno učinkovale na proces probujenja slovanskega sveta, bodo imele nedvomno za posledico, da se izvrše neizogibne izpremembe v ustavnem ustroju, ki temelji na nagodbi iz leta 1867. Treba bo napraviti več prostora onim Slovanom, ki tvorijo polovico prebivalstva monarhije.

Bodoče zvečanje srbskega kraljestva bo na drugi strani učinkovalo z znatno privlačnostjo na gotovo številno prebivalstvo Avstrije in Ogrske. Vladi na Dunaju in v Budimpešti si nedvomno z gotovimi nemirom stavi vprašanje, kako se bodo mogle v bodočnosti uresničiti njihove nade, da obdrže večji del balkanskega polotoka v gospodarski odvisnosti.

Avstrija je bila mnenja, da se je treba ravnati po nasvetu, ki ga je svojčas dal baron Bülow Nemčiji: »Če že ne moremo koga prisiliti, da bi nas imel rad, tedaj je treba vsaj na to delovati, da bi se nas bal.«

Avstrija je izvršila varnostne odredbe. Te odredbe pa so imele za njo usodopolne posledice. Neposredno so povzročile v znatni meri omejitve dela. Morali so poklicati pod orožje take množine uradnikov in delavcev, da je bilo tako v industriji, kakor tudi trgovini normalno življenje do gotove mere paralizirano.

Vse panoge industrije so bile oškodovane. Znatno število tovarn je moralo ustaviti delo; tekstilna industrija je mnogo trpela. Skoro popolnoma ustavljena je bila stavbna obrt. Izgube, ki jih je industrija v štirih mesecih utrpela, so ogromne.

Georges Blondel navaja nadalje že znane številke škod na polju trgovine z balkanskimi državami, izračunava, koliko je veljalo petmesečno oboroževanje, omenja paniko na finančnem trgu, na zvišanje obrestne mere, ki znaša pri nekaterih bankah v eskontu celo 12 odstotkov, omenja nadalje veliko število konkurzov trgovskih in industrijskih podjetij. Končno se peča še z avstrijskim poročnikom, ki bo znašal za leto 1913. nič manj nego 3.137.200.000 kron in ki že zdaj zahteva 130 milijonov novega kredita. Da bi v kratkem prišlo do ravnotežja v proračunu, pač ni upati, ker bodo številni davčni viri vsled splošne krize precej oslabei.

»Gospodarska in finančna situacija Avstrije je zelo nezadovoljliva — pravi Blondel koncem svojega razmotrivanja. — Ja to resen povod k žalosti za starega cesarja, katerega življenje je bilo tako polno izkušenj in kateremu bi prav odkrito želeli zadovolnejši in lepši konec vladanja.

Generalna stavka v Belgiji. — Kitajska in Mongolija.

Narodni svet socijalnodemokratske stranke za splošno in enako volilno pravico v Belgiji je sklenil predlagati glavni strankini skupščini, ki se vrši o Veliki noči v Bruslju, naj za 14. april zopet razgласi generalno stavko, ker vlada noče izvršiti revizijske ustave. — Predsednik kitajske republike je brzojavil mongolski vladi, da je vedno popolnoma napačno razumevala dobre namene Kitajske in da je vsak sporazum torej nemogoč. Predsednik kitajske vlade je sklenil, da prekine vse dopisovanje z mongolsko vlado. Iz Kvan-Ceng-Tsuja so že odkorakale prve čete ekspedicijske armade. Dozdej je odšlo 3500 mož 20. divizije.

Vojna na Balkanu.

Turška poročila o položaju na bojiščih.

V Carigradu je vlada razglasila sledeča poročila o splošnem položaju na raznih bojiščih:

Pred Odrinom se razen lahke artilerijske bitke ni zgodilo nič posebnega. Neki zrakoplov, ki je plaval nad Bulairom, so naše čete obstreljevale. Zrakoplov je moral zbežati. Na ta način so bile preprečene bolgarske nakane. Pri Caltaldži so začele naše sprednje straže pri Kastari močno obstreljevati sovražne pozicije v Akalanu. Naši so sovražnika z velikimi izgubami zapodili. En del bolgarskih čet se je moral skriti za okope, drug del se je umaknil proti Kabakši. Neki naš oddelek, ki je prodiral proti Kalfakeju, je napadel sovražnika, ki se je bil postavil vzhodno od tega mesta, in mu prizadel mnogo izgub. Posrečilo se nam je sovražnika pregnati tudi iz Kalfakeja, nakar so naši zasedli mesto.

Ta turška vojna poročila so prava slika položaja na raznih bojiščih, dasiravno je treba ceniti bolgarske in »sovražne« oddelke vedno le na par mož. Na vseh bojiščih vlada mir, samo pred Odrinom je opaziti nekoliko živahnije gibanje.

Križarka »Hamidie«.

O turški križarki »Hamidie«, ki se kakor strašilo pojavlja danes tu in jutri tam, in ki je do sedaj Turkom že mnogo pomagala, poroča »Corriere della Sera« iz Belgrada še sledeče: Srbsko vrhovno poveljništvo pred Skadrom poroča, da je bilo pri bombardiranju Sv. Ivana Meduanškega ubitih in ranjenih skupaj 119 oseb. Poveljništvo poroča nadalje, da so srbski vojniki na nekem grškem transportnem parniku med bombardiranjem začeli streljati na »Hamidie« iz gorskih topov. Če je imela ta akcija kak uspeh ali ne, poročilo ne pove.

O zasledovanju križarke »Hamidie« s strani grškega vojnega brodoma poroča list »Italia« iz Krfa: Grška vlada je odredila, da naj poča-

kajo štiri topničarke, in sicer »Acheleos«, »Peneos«, »Alpheos« in »Eurosas« na jugu in še nekaj torpednih rušilcev in nato skupaj začno zasledovanje turške križarke »Hamidie«. Rauf beg, ki je najbrže uvidel, da križarka »Hamidie« ne more deli ostati v albanskih vodah, je hotel napasti grške topničarke pri rtu Rodoni. Tam so jo zagledali s topničarke »Acheleos«. Ostale grške topničarke so plule druga za drugo. »Acheleos« je bila zadeta od velike krogle ter je bila močno poškodovana tudi na krmilu, vendar ni bila na topničarki noben vojak ubit. Ker se je zmočilo in je »Hamidie« plula zelo hitro, je kmalu izginila. »Acheleos« se je zatekla v pristanče v Draču.

Velike zmešnjave v Carigradu.

V krogih tuje diplomacije v Carigradu zasledujejo z veliko skrbjo razvoj notranjega položaja Turčije, ki vedno bolj kaže sliko totalne zmešnjave. Vsak trenutek je pričakovati novih prevratov. Aretacije častnikov in vojakov se nadaljujejo. Puč, ki so ga nameravali častniki lige zadnji četrtke proti velikemu vezirju Mahmud Šeiket paši, se je samo slučajno ponesrečil. Vlada je postavila na črti pri San Stefano majhno vojsko zanesljivih čet pod vodstvom komiteja Enver bega. Tudi v komiteju samem se difference vedno večajo in ne velja za izključeno, da bo velikega vezirja strmoglavila njegova lastna stranka.

Sobotni turški ministrski svet je bil zelo buren. Radikalno krilo mladoturkov, ki je vodi notranji minister, se je izreklo za nadaljevanje vojne, med tem ko vztraja Mahmud Šeiket paša na svoji zahtevi, da se začne mirovna pogajanja.

Albanski častniki trumoma zapuščajo turško vojsko. Turško vrhovno poveljništvo pa jih tudi naravnost meče iz vojske. Nekega albanskega generalštabnega majorja so odslavili, češ, da je on kriv slabe aprovizacije turške vojske. Druge Albance dolže, da so krivi izdajstva. Splošno namerava spoditi turška vlada vse Albance iz turške državne službe.

Albansko vprašanje.

»Reichspost« je prinesla vest, da je prišlo glede Skadra do principijalnega sporazuma med dunajskim in petrogradskim kabinetom. Oficijsni krogi pa to vest sedaj dementirajo in zopet in zopet naglašajo, da mora biti Skader albanski, kakršna naj bi bila tudi njega usoda. Da do resničnega sporazuma glede Skadra ni prišlo, kaže tudi dejstvo, da je izjavil Sazonov v nekem razgovoru, da Rusija sicer ne bo prelomila svoje besede, da pa je treba upoštevati končna dejstva.

Belgradski politični krogi zatrjujejo, da sta se Srbija in Grška zednili, da zasedeta Albanijo, da na ta način preprečita eventualno vmešavanje Avstrije in Italije.

Izpred Odrna.

(Dopis srbskega častnika.)

II.

Trdnjavska vojna je težka, težja kakor polska vojna.

V polski vojni se prodira naprej, menja mesto, situacija, vse je vsak dan novo.

V trdnjavski vojni se stoji na mestu, dan na dan ždi vojak v okopih in v zemljanici. Dan in noč se nahajajo vojaki na predstraži pod učinkom topovskih krogel vseh vrst. Velike krogel imajo silen moralen vpliv, ker je njih učinek strašen. Kadar udari težka granata v zemljo, napravi v njej odprtino, veliko kakor soba, in dvigne v zrak za cel voz prsti. Pred tako granato ni zavetišča. Poleg tega si stoje predstraže čisto blizu, naše so naprimer oddaljene od turških samo 200 metrov. In tu se neprestano vrste spopadi. Vpoštevati je tudi treba, da so hribi, ki nas obkrožujejo, golji, da torej nimamo razen okopov nobenih zavetišč, da so tu noči temne in meglene, da so ti hribi v tem času bojišče, kjer se tepo vetrovi s Črnega in Egejskega morja, da piše neprestano hladen in besen sever dan in noč že ves teden in da smo »baš« zadnje dni imeli strašno burjo, kakršne še ne pomnimo, ki je nas hotela udušiti v naših okopih.

Če se vse to uvaža, potem se mora človek čuditi in diviti našemu vojaku in našemu častniku, zakaj vse to prenašata tako vojak, kakor oficir, veselo in z uspehom.

Sredi blata najde vojak pot, sredi viharja strelja on na sovražne okope, sredi megle, goste kakor testo, sredi noči, temne kakor pekel, dospe on na mesto, kamor je bil odposlan. Tri dni že traja snežni metej.

Tam, kjer so bil okopi, so sedaj gore snega. Tri dni in noči bijemo obupno borbo z viharjem in snegom. Odkopavamo zametene ljudi, skrbimo, da sneg ne zamete rove, in bijemo obupen boj z divjim elementom.

A kadar snežni metej poneha, se trudita vojak in oficir, da se za dva dni očistita str. snega blata, ki ga je nevreme tekot treh dni nagomililo na človeka.

Posreči se tudi to, toda jedva je stvar končana, pričinja se snežni metej znova. Ponavlja se ista borba.

Danes je dan, ko smo že vdrgli premagali tak snežni metej. Naši okopi so čisti od snega, a boriti se je z vodo, ki izvira iz vsake kepicke prsti, ker došlo je solnce in sneg se je jel topiti...

Govori se zopet o miru. Tudi k nam dohajajo vesti o pogajanjih.

Nam je vseeno. Nam vojakom bo še celo žal, ako nam bo treba od tu oditi v času, ko je Odrin pred padcem.

Odrin obstreljujemo z vso silo z vseh strani. Irane v trdnjavi zmanjkuje, vojaki prebegavajo neprestano k nam. Te dni sem ob zori na predstraži prijel 11 turških vojakov, ki so zapustili trdnjavo ter pobegnili k nam. Bili so sam Turki, nobeden izmed njih ni znal drugega jezika kakor turškega. Ko smo jim dali kruha, vsakemu po en naš velik vojaški hleb, so kakor gladni volkovi planili na jed in v trenutku vse pojedli. Dali smo jim tudi soli. Ob soli so se malodane med sabo stekli.

Oblegovalni obroč okrog Odrina postaja vedno ožji.

Naše granate padajo na turške baterije, na fore in v mesto.

Čakamo vsak trenutek, da dobimo povelje, naj krenemo naprej. In mi verujemo v svoj uspeh.

Res, mnogo bo žrttev, toda zmag bo naša! Brez velikih žrttev, ni velikih zmag, to je treba uvaževati.

Ako se pred glavnim naskokom sklene mir, bo nam žal, ker se bo morda napačno mislilo, da Odrina nismo mogli zavzeti.

premrtih vodnih rož, in trdno ob stal.

»Tukaj!« je dejala deklica.

Počasi sem stopil na mali otok, toda čarobnost me je še vedno objemala. Okrenil sem se brzo, ovil roke okoli njenega vratu in sem jo hotel poljubiti na oči, v katerih jo počivala skrivnost ribnika. Lahno in gibko se je branila, med pretrganim smehom, in mesto oči sem se dotaknil njenih ustnic v pekočem poljubu.

Čutil sem, kako se mi je izvila, čutil še pogled njenih divnih oči, in čoln je zbrzel med trstjem. Samoten je ostal ribnik, in brezglasno tišino je prekinjeval le oddaljujoči se rahli šum vesla.

Začel sem si pripravljati svoje ležišče iz srpice, razgrniti plašč, pregledal puško, in v pričakovanju divjih rac sem se uglasil v misli.

Kako čudno! Bil sem si zelo dobro v svesti mojega položaja, bil sem prepričan, da ni mogla biti rusalka nihče drugi nego mlinarjeva vnukinja, zagorelo in morda jako naivno dekle — in kljub temu so me omotile njene oči in njen smeh, kakor prijetni duh dehtečega nagelna iz dekleške roke. V vedno bolj naraščajoči temi mraka, plavajoča med vodnimi rožami, se mi je zdela kakor prikazen iz drugega sveta.

Brzo frfotanje perutnic me je vzbudilo iz sanj. Zdrznil sem se. Jata divjih rac je letela mimo. To mi je

podelilo mojo hladnokrvnost nazaj, prijel sem trdnje za puško in napel petelina. Nad ribnikovo gladino je vela večerna sapica, v rogozini so čopotale potapljavke in kričale tukalice, in lahno so valovale visoke trave.

Zopet je letelo nekaj divjih rac skozi temino. Brž sem ustrelil parkrat. Zamoilklo se je razlegalo nad razlito vodo daleč tja v holme, nenedoma se je izločilo iz jate par rac in padlo težko na valujočo gladino ribnika.

V naraščajoči temi se jih ni dalo več razločiti, le frfotanje peroti sem mogel slišati. Zopet je postalo tiho nad vodo, tudi zefir je šel k počitku, le še par črnih ptic je letelo mimo, in njihov kav! kav! se je glasil nad menoj. Iz daljave je prodiral negotovi, dolgočasni krik sive čaplje skozi molk noči. Visoko gori so migljale zvezde in se zrcalile na dnu ribnika. Še eno uro, in vzšla je luna. Zavil sem se v svoj plašč, in moje misli so se zopet vrstile k sivim očem. V tišini noči, ki je postajala vedno globlja in globlja, se je čulo daljno šumenje mlina, revskajoče lajanje splasene psa se je razlegalo, in na obzorju, na nekem holmu, je migljala živahen kres skozi nočno temino.

Zopet mi je prišel na misel vitki stas, smeh, bela vrtnica, ki se je tako izborno strinjala z zelenkastim bleškom oči, in vse to me je dražilo. Se-

daj se mi ni zdelo več navadno, zagorelo dekle, marveč sleherni njen pogledov in vsaka njena kretnja sta imela nekaj posebnega v sebi. Kolkokrat sem tudi prišel v mlin, deklice nisem še nikdar videl. Pač pa sem čul od male porednice starega mlinarja, toda moje oči jo niso ugledale še nikdar.

In vendar: tu sem se spomnil nekega trenutka, kateremu preje nisem pripisoval nobene važnosti. Nekeč sem opazil par nemirnih oči, ki so lukale za menoj skozi okence v mali stanici pod streho, ki je bilo polno fantovskih cvetlic. Gotovo so bile njene smejajoče oči — iskriale so se obenem polne luči in življenja. Sedaj, v temni noči, me je žgal poljub na ustnicah, in pričakoval sem — pričakoval sem nekaj, za kar ne bi mogel dati dobrega odgovora.

Polagoma sem zadrževal in sanjal od sivih oči. Moral sem spati precej časa, kajti srebrna mesečina je plavalala pri mojem prebujanju nad ribnikom. Globoka tišina je vladala kroginkrog, klopotanje mlina je že davno potihnilo, le šumenje vode je bobnelo kakor v sanjah k meni sem na to stran. Semintja se je kolobari la voda, in jate divjih rac so se prelestno kopale v valčkih.

Brž sem segel po puško, pomiril in hotel sprožiti — toda nenadoma sem se ustavil, rahla komaj slišna melodija se je tresla nad ribni-

kom. Bila je priprosta pesem, enozvočnega glasu, toda daljava, in čar ribnika v srebrni mesečini so ji dajale posebno bajilo. Na misel mi je prišla rusalka. Povesil sem puško in poslušal: Enostavna, mila melodija — že davno je prenehala, ko sem še vedno prisluškoval naporno v daljavo; toda le še daljno, slabo šumenje vode se je glasilo sem od mlina.

Čas je potekal, in vedno sem še čakal poslušaje. Slednjič sem mogel razločiti natančno mehko pluskanje vesla. Oziral sem se na vse strani, ne da bi vedel, odkod prihaja. Nakladno se je približal iz temine trstja lahki čolnček z deklico, ki je stala pred menoj nepremično, oblita z žarki meseca, srebrno vrtnico v lasih. Ne mogel bi povedati, kaj se je godilo v meni, kajti naval čustev se ne da izraziti z besedami, tudi sem bil tedaj mlad, in od tedaj je preteklo že dobrega pol stoletja; spominjam se le, da sem strmel debelih oči, kakor blaznik, v prikazen — res bila je ribnikova rusalka!

Sedaj se je premikala, obrnila čoln, porinila veslo v valove, in prelestno so se zaiskrile v srebrni mesečini razkropljene kapljice. V blazni naglici, velike svetle oči, kakor dvoje igrajočih zvezd name uprte, mi je prišla nasproti. Dospelvi v mojo bližino, je pustila čoln nemirno gugati, malo obrnila, zdrčala urno mimo otoka in se smejala — srebrnozvo-

smeh, ki ga nisem mogel pozabiti tudi do danes. Zdela se mi je kot vila, z igrajočimi, od noči temnih obrvi osenčenimi očmi.

Tu se je zravnila visoko in mi nekaj vrgla. Potem se je zopet usedla, prišla za veslo, rezala krepko valove, lahko je drčal čoln v daljo in izginil. Le še tiho šumenje vesla sem mogel slišati, toda kmalu je potihnilo vse, in globoka tišina se je razgrinjala zopet nad ribnikovo gladino, pozlačeno z mesečino.

Poleg sebe sem našel šopek iz nagelnov rdečih in zelenega roženkavta — cvetic, ki pomenjajo ljubezen.

V svetlikajoči se zarji se je prikazal stari, da me odpelje z otoka. Ko sem stopal čez dvorišče, sem se ozrl na stanico pod mlinovim podstrešjem in zapazil za oknom, polnim cvetočih nagelnov, rožmarina in roženkavta dvoje za menoj gledajočih sivih oči.

Par dni po tem me je poslal grof na Štajersko na neko svojo graščino. Često bi se bil še rad povrnil k Zelenjarjevemu mlinu, toda bil sem predalet, predalet stran. Pozneje, ko sem imel več časa, so me zanimali druge — ljubezni. Mnogo let je že preteklo tega, in še vedno hranim mali šopek iz suhih nagelnov in roženkavta, in vedno se še spominjam kedaj na rusalko.

Štajersko.

Iz Celja. Naš mestni svet je imel v petek javno sejo, v kateri se je med drugim razpravljalo o vlogi krajnega šolskega sveta za Celjsko okolico glede šolske stavbe na stavbišču, ki ga je okoliška občina v ta namen že pred mnogimi leti kupila na Karloviški cesti v Celju. Mesto je bolj iz hudobije in nagajivosti kakor iz faktične potrebe projektiralo čez to stavbišče cesto proti bolnišnici, da bi novo slovensko šolo v Celju onemogočilo. Sedaj pa je izjavil v okoliškem občinskem zastopu dr. Ambrožič, da bo mesto prej kot ne odstopilo od ceste na tem stavbišču in da bi se mogla potem tu zidati nameravana okoliška dekliška šola, ne pa v Gaberju. Občinski zastop Celjske okolice je na to priporočal krajnemu šolskemu svetu, naj bi vendar v smislu Ambrožičevega predloga povprašal pri mestu, kako stališče bi zavzelo napram šolski stavbi na omenjenem prostoru. Mestni svet pa je v petek soglasno izjavil, da od dotične ceste ne odstopi in je torej stavba nove slovenske šole za okolico v mestu onemogočena. Sedaj se bo prej kot prej začelo s stavbo v Gaberju. — V isti seji je dal mestni svet domovinsko pravico nekemu Kvedru, odobril novi sejmski tržni red za mesto Celje, ki se odlikuje po izvanredno visokih tarifnih, izrekel, da Ana Prelog ne dobi koncesije za kavotič v Studenčni ulici in se precej dolgo posvetoval o tem, ali ostane tedenski svinski sejm pred rotovžem ali ne. Večina se je izrekla za dr. Zanggerjev predlog, da ostanejo svinje pred magistratom. Okoliški občini se piše, da se ji dovoli eventualni prevod elektrike čez mesto, če bi kdaj ustanovila lastno elektrarno; zato pa sme mestna občina porabljati okoliške občinske ceste za napeljevanje elektrike. Jestiinarca Dirmberger in Zamparutti se navzlic toplemu županovemu zagovoru ne dovoli razširjenje gostilniške koncesije. Rešilo so se še nekatere zadeve glede mestne elektrarne in razsvetljave ulic.

Iz Celja. Pri davčnih referatih na Spodnjem Štajerskem se sedaj na novo sestavlja evidenčni kataster za zemljiški davek. Kakor se nam od raznih strani poroča, opravljajo to delo uradniki, ki niso slovenskega zmožni ali ne dovolj izobraženi, da bi ga v redu opravili. Zlasti se pačijo imena naših katastralnih občin; ne le, da ne veljajo za nje samo lepa, stara slovenska imena, temveč vpisujejo se na prvo mesto grde tujke in potem zveržena in po nemških tujkah spačena prvotna imena. Onozarjamo na to zadevo kompetentne kroge.

Iz Celja. Pogreb gospe Terezije dr. Sernečeve se je vršil v soboto popoldne na okoliško pokopališče. Udeležilo se ga je slovensko meščanstvo v izvanredno velikem številu, opazili pa smo tudi mnogo dam in gospodov iz bližnje in daljne okolice, ki so spremlili blago gospo dr. Sernečovo na zadnji poti. Spreved je vodil opat Ogradi. Pevci Celjskega pevskega društva so zapeli doma in na pokopališču po eno žalostinko. Krsto je krasiло nebroj krasnih venčev od sorodnikov, prijateljev in znancev, pa tudi od celjskih slovenskih društev in zavodov.

Iz Celja. Po javnem shodu zaradi razmer v celjskem okrajnem zastopu je imelo politično društvo »Naprej« v nedeljo svoj občni zbor v gostilni Narodni dom. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Založnik, je razvidno, da je društvo živahno nastopalo ob raznih volitvah v Celju in okolici ter skrbelo tudi s shodi in podučnimi predavanji za politično izobraževanje občinstva. Iz blagajniškega poročila g. dr. Janka Sernečeve posnemamo, da je društvene inovine 53 K, ki je plodonosno nalozna; dohodkov je bilo lani 123 K, stroškov 70 K. Društveni predsednik g. dr. Kukovec je opravil sam ali skupno z narodnim svetom veliko podrobnega dela, za kar mu gre posebna zahvala. V odbor so izvoljeni zopet gg. dr. V. Kukovec (predsednik), dr. A. Božič, dr. K. Laznik, dr. Janko Serneč, Založnik, Lešničar, Omladič, Pušnik in Voglar.

Z Brega pri Celju nam pišejo: Pred nekaj leti se je tu ustanovilo bralno društvo, katero je nekaj časa urav živahno delovalo. Nabavilo si je s pomočjo različnih podporni števil knjig, ki so se prav pridno izposojevale. Tudi lasten oder si je društvo nabavilo in priredilo na njem nekaj prav uspešnih gledaliških predstav. Nekaj časa sem pa društvo spi in ne skliče se niti občni zbor, da bi bila mogoča kakšna sprememba ali oživiljenje. Če so že razmere take, da breško bralno društvo

ne more več živeti, pa se naj razpusti; ali občni zbor se mora sklicati, da bomo člani vedeli, kaj je z društvenim premoženjem. Sedaj o tem nismo prav nič podučeni.

Iz Zalca. V občini Veliki Pirešci se vršijo v kratkem občinske volitve. Duhoyniki že nadlegujejo yso okolico in agitirajo za svojo stranko. Treba pa se bo tudi za naše strani volitev udeležiti.

Se ena veleizdajalska afera. Barvarski mojster Matej Oblak v Starem trgu pri Slovenjgradcu je zaklical nekoč pri dobri volji in v navdušenju nad zmagami naših slovenskih bratov na Balkanu »Živio Srbija!« Neki vsenemški patrijot ga je takoj tukel ovadit in sodišče je obsodilo Oblaka zaradi tega veleizdajalskega klika na 8 dni zapora. Komentari bi pisali samo za državnega pravdnika.

Skriptične slike naših obmejnih krajev. V nemških listih beremo, da je dala »Südmark« izdelati celo serijo slik s štajerske in koroške jezikovne meje; s temi slikami se prirejajo jako uspešna agitacijska predavanja. Ali bi ne bilo primerno, da bi sledila C. M. D. temu vzgledu in bi dala napraviti slike svojih zavodov in potem pa tudi naših obmejnih in ograjenih krajev za skriptikon? Potovalnim učiteljem bi to bilo izvrstno sredstvo za oživljanje govorov in pridobivanje novih cilinmetodarjev, občinstvo pa bi se seznanilo na ta način z marsikaterim lepim koščkom naše domovine. Ni dvoma, da bi bila taka predavanja močno obiskana in bi služila podružnicam kot nov vir dohodkov.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. nam poročajo: V četrtek popoldne je izbruhnil iz doslej neznanega vzroka ogenj v gospodarskem poslopju Jakoba Baumana, trgovca in krčmarja v Selcih. Dasi ravno so sosedje junaško pomagali gasiti, niso mogli vsled hudega vetra veliko opraviti in še skoraj popolnoma novo gospodarsko poslopje je zgorelo do tal. Tudi hiša je začela že večkrat goreti, a so tam ogenj vendar vsakokrat pogasili. Pač pa se je vnela hiša posestnice Zvajger z gospodarskim poslopjem vred. Mnogo ljudi je dobilo pri požaru opekline, najhujše posestnica Zvajger, katere stanje je precej nevarno in jo vse pomiluje.

Od Sv. Ruperta v Slov. gor. Po zimi se je naselil pri Sv. Lenartu neki potujoči cirkus, ki mu je načelovala krepka ženska; imeli smo večkrat priliko občudovati njeno moč. Ali slava te amazonek Amande kar zatemni pred silo, ki jo ima v svojih krepkih mišicah naš g. župnik Pajtlar! Samo takole »za špas« je prisloil svoji ovčici Mariji Grabušnik zausnico, ki je bila tako čvrsta, da je priletela naravnost v odvetniško pisarno njegovega prijatelja pri Sv. Lenartu. K temu činu je atletka Ivana gotovo tudi vzpodbudil lep uspeh hrabrega njegovega pomočnika Milhe, ki si je nekaj dni poprej izbral moža Marije Grabušnik za predmet svojega delovanja. Le tako naprej!

Iz Maribora. Krčevinski nemškutarji so prav posebno brihtne glavice. Dr. Milan Gorišek, odvetnik pri Sv. Lenartu v Slov. gor., se je obrnil v neki zadevi na krčevinski občinski urad. Ker še do danes ni nobenega pravnega določila, po katerem bi se moralo občeovati z občinskimi uradi po veliki večini slovenskih občin v nemškem jeziku, posebnost, če se hoče občini storiti kaka dobrota, je pisal dr. Gorišek slovensko pismo. Dobil pa ga je vrnjenega z opazko, da sta na krčevinskem občinskem uradu slovenski jezik in slovensko pismo nepoznana. Opazka je bila pisana ortografčno in stilistično v tako slabi nemščini, da jo je gotovo pisal kak možakar, ki je preje govoril slovenski ko svoj blaženi »kuheltajč«. Najlepše pa je to, da je bila v dopisu neka za občino jako ugodna ponudba; drugič se je neumnim Mihelnom v Krčevini ne bo stavilo in naj raje trpijo vsled svoje zagrizenosti škodo!

Od Malenedelje pri Ljutomeru. (Podučno predavanje.) Podružnica c. kr. štajerske kmetijske družbe priredi podučno predavanje in sicer na belo nedeljo po rani maši v šoli. Govori okrajni živinovozdravnik g. Pirnat iz Slovenjgradca.

Drobne novice. Iz Celja. Na Velikonočni ponedeljek dne 24. marca bodo vse brivnice zaprte. — Iz Slovenske Bistrice. V četrtek dne 13. marca so se splašili konjeni enega eskadronskega voda in drveli v nek, s senom obložen voz. Pri tem pa je padel dragonec Kumer s konja in si potrl obe nogi. — Iz Ptuj. V sredo popoldne je brenil konj 23letnega kmečkega fanta Ciglarja, ki je hodil isti dan na nabor, tako hudo v glavo, da se je takoj onesvestil in v bolnišnici za nekaj ur umrl. — Iz Ljutomer. Pri volitvah v bolniško blagajno obrtnikov so bili

izvoljeni slovenski kandidati. — Iz Maribora poročajo, da so tatovi v vilo gospe Nasko v Košku in odnesli različnega blaga v vrednosti 270 K. — Iz Liboj pri Zalcu. Te dni se je vnel blizu Gajškovega vinograda vsled neprevidnosti nekega 16letnega delavca Korenta gozd; požar so z velikim trudom pogasili. Pri tem so našli staro Marijo Gajšek čisto ogorelo v nekem grmovju. Kako je starka zašla v ogenj in se ponesrečila, se ne ve.

Koroško.

V živo je zadel Nemce češki geometer Kvarda iz Velikoveca. Povodom revizije zemljiškoknjižne mape v Železni kaplji je namreč na željo posestnikov popravil v mapi, ki so jo svojočasno napravili zagrizeni nemškutarji in nemški geometri, ki so hoteli vse ponemčiti, popačena in spakodrana slovenska hišna imena in imena gospodarjev. Nemci se strašno jeze in pravijo, da bi smel Kvarda popraviti eventualno samo mejo, Nemce pa naj bi pustil, če so že 100 let pačili slovenska imena, še sedaj pri miru. Prav pobožna in naivna želja. Slovenci zahtevajte svoje pravice in podpirajte take ljudi, ki se ne strašijo, da vam pripomorejo do njih.

Roparski napad v Rožni dolini. Neki nemški zlikovec je napadel blizu Bistrice v Rožni dolini na poti domov dekle Terezijo Košatovo. Ker mu ni hotela takoj izročiti denarja, jo je vrgel na tla in ji iztrgal iz žepa ruto v kateri je imela Košatova 19 kron 20 vin. denarja. Storilcu so baje že na sledi.

Tat v uniformi. Na kolodvoru v Beljaku je zalotil nočni stražnik nekega neznanca, oblečenega v železniško uniformo, ravno ko je polnil na nekem vozu žakelj s premogom. Izročil ga je policiji, ki je dognala, da je tat zidarski pomočnik J. Binter, ki si je izposodil železniško uniformo, da bi lažje izvršil tatvino.

Primorsko.

Ponarejalci denarja Gorica-Trst. Kakor smo že poročali so aretirali v Gorici Othello Colombanija in Mih. Donaggia zaradi ponarejanja in razpečevanja avstrijskih in laških bankovcev. Pri preiskavi sta izpovedala aretiranca, da sta prišla v Gorico iz Trsta. O tem je bila obveščena brzojavno tržaška policija, ki je uvela takoj hišno preiskavo v bivšem stanovanju aretirancev. Preiskava je imela nepričakovan uspeh. Tržaška policija je prišla na sled več tovarišem aretirancev in je aretirala že večeraj 5 oseb, več sokrivcev pa je pravčasno pobežnilo. Imena aretirancev policija še ni objavila, ker čaka poročil iz Italije, kjer je imela ta obsežna družba glavno delavnico.

Prve šparglje so prinesli v soboto na trg v Gorici iz vrta posestnika de Bassa. Šparglji so izredno lepi.

Stavka v Stabilimento Tecnico v Trstu zna imeti, kakor vse kaže še prav resne posledice. Poročali smo, da je vodstvo odklonilo pogajanje in posredovanje, izročilo knjižice izprti delavcev magistratu in odposlala zahteve delavcev dunajskemu društvu delodajalcev, pri katerem društvu je več akcijonarjev podjetja. Dunajski akcijonarji so proti temu, da bi se ustreglo delavcem. Ta vest je vzbudila ne samo med stavkajočimi delavci velikansko vznemirjenje, marveč tudi med delavci drugih podobnih podjetij in med pristaniškimi delavci. Danes se vrši veliko delavsko zborovanje, katerega se udeležijo delavci ladjedelnic pri Sv. Marku in pri Sv. Roku, Lloydovega arsenalu in več kategorij pristaniških delavcev. Zborovanja delavcev pa se vrše tudi v Trzinu, v Gorici in v Pulju. Delavci so edini. Na Velikonočno nedeljo se bo izvolil komite vseh organiziranih delavcev, ki bo vodil nadaljnje postopanje napram tiranskim delodajalcem. Stvar postaja resna in bati se je, da bo kaznovana brezbriznost in preziranje delavstva od strani delodajalcev z občutnimi posledicami. Občinstvo simpatizira splošno z delavstvom.

Samomor trgovskega potnika. Včeraj popoldne se je ustrelil v parku Piazza Grande v Trstu 20letni trgovski potnik R. Budavs. Krogla mu je predrila srce, našli so ga mrtvega, vzrok samomora ni znan.

Novo parobrodno zvezo Trst-Kanada je uvedla Austro-América v soboto. Popoldne ob 3. je odplul prvi parnik »Argentina«. Parnik je imel samo še 150 praznih mest, katere pa sasedejo potniki, ki čakajo na parnik v Patrasu.

Umrl je zdravnik bolniške blagajne vojne mornarice v Pulju dr. Fran Lettis. Bil je star komaj 43 let, zadela ga je srčna kap. Mož je bil

poštenjak in vrl narodnjak, s katerim so puljski Slovani veliko izgubili. N. v m. p.!

Samomor mornariškega podčastnika. V Pulju se je zabodel z bajonetom na krovu bojne ladje »Nadvojvoda Franc Ferdinand« mornariški podčastnik Ivan Gongar. Prebodel si je srce in je obležal na mestu mrtev. Vrok samomora še ni znan.

Puljska občinska afera zopet pred sodiščem. Dne 3. aprila se vrši pred okrožnim sodiščem v Rovinju glavna obravnava proti Ludoviku Sellesu zaradi znanih goljufij in sleparij na puljskem magistratu.

Ponesrečen parnik. Laški parnik »Olga« je nasel v sled goste megle pri Brionskih otokih na pečnahr. Rešila sta ga tržaška parnika »Belorije« in »Titan«. Parnik »Olga« je dobil precejšnje poškodbe.

III. redni občni zbor društva inženirjev v Ljubljani.

(Konec.)

Blagajnik inž. Stergar je podal blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je imelo društvo 2299 kron 76 vin. dohodkov in 2440 K 85 vin. stroškov. Društveno premoženje znaša 803 K. Tudi to poročilo in pa proračun sta se odobrila. Stavbni svetnik inž. Sbrizaj je kot preglednik predlagal odboru absolutorij in zahvalo.

Po pravilih so morali izstopiti iz odbora: predsednik inž. Klinar in odborniki: inž. Orel, inž. Stergar in inž. Skaberne, ki pa so bili vsi zopet izvoljeni. Za preglednika sta bila izvoljena inž. Santruček in inž. Remec, v društveni sod pa inženirji: Endlicher, Hilbert, Pavlin, Sbrizaj in Zajc.

Sprejeta sta bila nato odborova predloga, da se opusti društvena soba in da se odpošiljajo na vsak občni zbor društva hrvaških inženirjev in arhitektov po trije delegati. Nato je tajnik inž. Skaberne v imenu odbora stavil in utemeljeval jako važen predlog glede tehniške terminologije. Ta zadeva je važna tudi za širšo javnost, vsled česar podajamo sledeče iz tajnikovega poročila in utemeljevanja:

Ena glavnih nalog našega društva je ustvaritev tehniške znanstvene terminologije. Za naše razmere v trenutku tehniški slovan nima pomena, ker nedostajajo vse polno izrazov, pač pa je neobhodno potrebno, da oskrbimo hitro besede, ki jih najbolj in sicer sleherni dan rabi uradnik ali obrtnik. »Matica Slovenska« se že več let ukvarja s sestavo tehniškega slovarja, pa delo ne napreduje tako, da bi v doglednem času moglo priti do izdaje slovarja. Manjka vse polno besede, ki se jih mora direktno sestaviti in to je v stanu izvršiti le strokovnjak, ki živi v praktičnem delu. Na drugem izrednem občnem zboru leta 1911. sem si dovolil opisati način, ki bi bil po mojem mnenju edini na mestu, če hočemo delo na terminološkem polju speljati na sistematično pot, t. j. način, ki nam ne bi ustvaril samo bogat material za slovar, temveč omogočil tudi, da pomagamo sebi v najnujnejših slučajih. — Obrnili smo se potem na »Matico Slovensko«, ki je to idejo toplo pozdravila in obljubila svojo pomoč v jezikoslovnem oziru.

Medtem smo bili v Zagrebu. Na svečanem občnem zboru je bil z velikim odobravanjem sprejet predlog inž. Setinskega, da naj izdamo skupen nemško - hrvaško - slovenski tehniški slovar. Na predlog inž. Turka se je nadalje sklenilo, da naj si osnuje »Hrv. društvo inženirja in arhitekta v Zagrebu« po našem vzgledu odsek za terminologijo, ki naj v dosegu stavljenega cilja stopi z našim v najbližji stik. Naš odsek za terminologijo se je teh misli takoj oprijel in obdelal od mene predloženi vzorec, ki obravnava vse izraze o oknu. Ta vzorec sem kot zastopnik našega društva na občnem zboru »Hrv. društva inž. i arh. v Zagrebu« dne 2. marca t. l. izročil hrv. odseku za terminologijo, v roke g. stavbnega nadsvetnika plem. Ferriča s sledečimi predlogi: 1. Nemško-hrvaško-slovenski tehniški slovar se za sedaj še ne izda. 2. Pri nabiranju gradiva se postopa na način, ki sem ga že obrazložil s to spremembo, da si odseka za terminologijo svoje, v prej navedenem misli obdelane elaborate priobčujeta v dopolnitev s hrvaškimi, oziroma slovenskimi izrazi. 3. Jezikoslovno odobrene elaborate naj pri naša društveno glasilo kot prilogo. 4. V kolikor mogoče hitro uveljavljeno na ta način pridobljenih izrazov naj dajeta društvi zbirke na razpolago tudi obrtnikom, uradom, šolam in drugim interesentom. Iste predloge stavi tudi danes. Stvar je dobro premišljena in sloni na izkušnjah, ki si jih je gotovo že vsako pridobil, ki je delal na tem polju.

Predlog je bil sprejet, nasprotoval mu je edini inž. Suklje, ki ni hotel nemško-hrvaško-slovenskega slovarja, temveč edinole hrvaško-slovenskega.

Predsednik društva hrv. inženirjev in arhitektov arh. Grahor je nato v toplih besedah čestital društvu, ki je v tako kratkem času doseglo tako lepe uspehe. Povabil je društvo, naj se udeležijo izleta v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo, ki ga priredi meseca avgusta hrvaško društvo. Za vabilo se je zahvalil predsednik inž. Klinar.

Med slučajnostmi se je zahvalil nadsvetnik inž. Klinar odboru za vstrajno in plodovito delovanje. Inž. Remec je izrekel željo, naj bi hodili slovenski inženirji predavat v Zagreb, hrvaški pa v Ljubljano, da se tako medsebojno spoznajo in pouče o razmerah. Občni zbor se je strinjal s tem. Inž. Turk je predlagal, naj se v stalno delegacijo izvoli zopet nadzornik inž. Srega, ki je dozdaj tako uspešno in na svoje stroške zastopal društvo v tej delegaciji na Dunaju. Nadzornik inž. Srega se je zahvalil za izvolitev v stalno delegacijo na Dunaju in poročal v kratkih potezah o svojem zastopanju v tej korporaciji ter opozarjal na tozadevna poročila v »Viestih«. Stalna delegacija je močna organizacija skoro 15.000 akademično izobraženih inženirjev avstrijskih, in se bori za pravice in prosep inženirskega stanu. Mi inženirji se borimo za socialno enakopravnost in ugled. Pri tem boju pa pridemo vedno v nasprotje z onimi juristi, ki si vsled starodavnih razmer in zastarelih nazorov prilščajo prednost nad drugimi stanovi. Pri tej priliki je opozoril na važno priboritev društva v zadnjem času, ki izgleda sicer malenkostna, je pa velikega pomena za nadaljni razvoj. V razpravo o službeni pragmatiki v obseku svetu ljubljanskem je naše društvo z energijo poseglo, da pribori pri mestni občini enakopravnost inženirjev z juristi. Ni se tukaj šlo za kako osebo ali za kak morebitni materialni uspeh inženirjev, temveč da se uveljavi stari nazor, da gre juristu v našem splošnem življenju prvenstvo nad drugimi akademskimi izobraženci. Doživeli pa smo, da se je naša v občinskem svetu večina, ki ni imela več zmisla za zastarelo prvenstvo stanu juristov, in je odločila za enakopravnost in enakoveljnost inženirjev.

Pri našem boju za našo enakopravnost z juristi se ne gre za ponižanje jurističnega stanu nam v korist, temveč da se nam prizna v korporacijah, uradih in tedaj tudi v družbi isto socialno stališče kot ga zavzemajo juristi.

Pri občini ljubljanski, kjer je merodajni občinski svet razumel tok časa, v katerem živimo, je led srečno prebit. Stalna delegacija na Dunaju se z uspehom bori za reorganizacijo tehnične službe pri državnih uradih v smeri, da se izenači socialno stališče inženirja in jurista. Izjave, ki jih je podal na zadnjem zboru avstrijskih inženirjev minister za javna dela, nam pričajo, da se z delitvijo tehnične od politične službe ustvari državni inženirjem položaj, ki bi odgovarjal zahtevam inženirskega stanu. Posamezna društva pa naj skušajo naslanjati se na stalno delegacijo, to močno inženirsko organizacijo, pridobiti avtonomne zastope, da gredo s spoznanjem sedanjega časa in vrednosti tehničnega dela in stvarjanja in dajo svojim inženirjem tisto socialno stopnjo, ki jo že zavzemajo juristi. Mislim, da v tem oziru naše deželno zastopstvo ne bo zaostalo.

Če opozarjam na prizadevanje inženirjev po enakopravnosti z juristi, ne vodi me kaka sebičnost, ker služim podjetju, ki je spoznalo vrednost in pomen tehničnega dela tudi s tem, da nam je odprti celo V. činovni razred.

Tudi to poročilo se je vzelo z odobravanjem na znanje, nakar je predsednik zaključil občni zbor.

V soboto zvečer se je vršilo predavanje, o katerem bomo še poročali.

Sokolstvo.

Prva javna telovadba Slovencev na Dunaju.

Dne 6. marca so priredili slovenski napredni akademiki v veliki dvorani »Češkega doma« javno telovadbo združeno s plesnim venčkom. Marsikdo, ki je dobil vabilo, tiškano v slovenskem in češkem jeziku, je dvomil o resničnem uspehu prireditve. Udeležba je bila pa nepričakovano velika; dvorana je bila napolnjena in na galerijo ni pustil navzoči vladni komisar novo prihajajočih obiskovalcev, češ, da se boji, da bi se ne podrla, ker je tako že prenapolnjena. Akademiki sami najbrž niso pričakovali tolikega obiska, ker drugače ne bi bili zbirali že v naprej prispevke, da pokrijejo eventualni

deficit. Glavni njih namen je bil doseči moralni uspeh. To se jim je tudi v polni meri posrečilo. Občinstvo je obstajalo po večini iz naprednega dijaštva in češkega sokolstva. Naše dunajske napredne inteligence ni bilo mnogo, pač pa so se odzvali vabilu naši državni poslanci dr. Rybář, Ravnihar in Gregorin.

Javno telovadbo je otvorila četa 23. telovadcev, ki je prikakala v trislopih ob zvokih maršeljze v dvorano. Proste vaje so se izvajale precizno in občinstvo je izražalo svoje simpatije z animiranim ploskanjem. Te proste vaje, ki so določene za III. vsesokolski zlet v Ljubljani, so precej različne od prostih vaj, ki smo jih bili vajeni videti dosedaj na naših zletih. Nekaj lahkotnega, rekli bi, južnega imajo na sebi. V njih se ne izraža toliko moška sila, kakor izvežbanost in temperament. V nastopu z moškimi prostimi vajami pa smo videli v ženskih prostih vajah izraženo v toliki meri žensko mehko in ženski značaj, kakor do sedaj ni bila pri nas navada. Vendar so vaje zelo težke in zahtevajo mnogo invežbanosti. Brhke sokolice »Sokolci Viden 1.« so jih izvajale pod vodstvom slovenskega akademika br. Talerja naravnost vzorno tako, da smo slišali gledalce vzklíkati, češ, to je pravi balet. Po ženskih prostih vajah so nastopili telovadci na drugo, bradlji in konju. Začetnikov nismo videli med njimi. Telovadili so povprečno precej težke in lepe vaje, dasi se je videlo, da se telovadci niso mnogo pripravljali specijelno za javni nastop. Tu in tam se nam je zdelo, da se je kaka vaja nadaljevala vsled premale sigurnosti drugače, kakor je telovadev od začetka nameraval, kar pa ni kršilo efekta. Kot četrta točka je bila na sporedu telovadba vzorne vrste na drugo in bradlji. V vzorni vrsti sta telovadila tudi br. Fuks — le ta je vodil celo telovadbo — in Taler, sozmagovalca slovenskega sokolstva v Turinu. Videli so najrazličnejše vrhunške vaje, ker je telovadil vsak telovadev poljubno, čeprav samo po dve vaji na vsakem orodju. Zaključila se je telovadba s skupino na bradlji. Nastop vzorne vrste je pozdravljalo občinstvo z naravnost zrak pretresujočim ploskanjem. — Dijaštvo je doseglo z nastopom, kar je nameravalo. Pridobilo si je med gledalci mnogo novih prijateljev sokolske misli. Telovadbo samo je ocenil eden najkompetentnejših dunajskih telovadnih veščakov, katerega ime pa smo primorani žal zatajiti, na približno sledeči način: Vaši dunajski visokosolci so lahko vzor našim nemškim buršem; kaj takega, kakor je nocojšnja telovadba, delalo bi vsaki organizaciji čast, dunajski nemški dijak je niso zmožni prirediti. — Lepo priznanje za naše dijake, ki študirajo v tujem, nemškem mestu!

Po javni telovadbi so otvorili ples slovenski telovadci z desetero češkimi telovadkami, katerim so podarili prireditelji v znak simpatije šopke rdečih nageljnjev. Prostorna dvorana je bila skoraj premajhna za veliko število plesalk in plesalcev, katerim je zaključila veselje pozna, a še vedno prehitra policijska ura.

Glasilo polmilijona dunajskih Čehov, »Vědeňský Denník« je prinesel lepo poročilo o naši prireditvi v svojem kulturnem pregledu. Omenja, da je ta naša prireditev znak nove kulture, ki gleda na harmonično duševno in telesno vzgojo. Izraža nadalje upanje, da bo moralnemu uspehu enak tudi gmočni. To upanje se mu je tudi splošno, ker znaša čisti dobiček okoli sto kron, kar je za slovensko dijaško prireditev na Dunaju nekaj izrednega. — »Byl to krásný večer — slovanská vzájemnost, beze slov, ali činy projevena.« — Da, res je, da so sodelovali bratje Čehi v izdatni meri pri nastopu in da so šli našim dijakom pri celni prireditvi zelo poštrevno na roko. Več kakor polovica udeležencev je bila Čehov.

Prireditelji naj ne bodo zadovoljni v prihodnje s samo telovadbo. Sokolsko misel, ki obsega več, kakor samo telesno vzgojo, naj razširjajo med našim dijaštvom, ker drugače bo prišla za našega študenta zopet doba nekdanjega cvičarskega rodoljubstva. Smisel za smoteno organizirano delo je prvi pogoj k trajnim uspehom med našim dunajskim dijaštvom, ki je po večini neorganizirano. Le na ta način bo ta prireditev delce v kulturnem delu, ki ga zahteva domovina in človeštvo. Na zahtevo — k.

Dnevne vesti.

+ Slovenski vsesokolski zlet — prepovedan. Z nepopolnim strmenjem in ogorčenjem je Ljubljana snoči izvedela, da je kranjska deželna vlada prepovedala za mesec av-

gust nameravani slovenski vsesokolski zlet. Vlada je svojo prepoved utemeljila z lakonično frazo, ki se da za vsako šikano uporabiti, namreč z ozirom na javni mir in red. Seveda je ta utemeljitev bosa in za lase privlačna, ker slovenski vsesokolski zlet ni nevaren javnemu miru in redu niti najmanj. To se je pokazalo še pri vsaki taki priliki. Taki zleti so se že vršili v Ljubljani in javni red in mir se ni nikoli niti najmanj kalil in ni bilo nikdar niti sence povoda za kako intervencijo oblastvenih organov. Sokoli skrbijo pri takih prilikah sami za red in mir, bolje, skrbneje in z večjo avtoriteto kakor pa varnostni organi. V Pragi so so lamsko leto Sokoli sami skrbili za javni red in mir, policija jim je to popolnoma prepuščala in red in mir je bil nad vse vzoren, dasi je bilo na stotisoče ljudi zbranih. Mir in red sta bila v Pragi v sokolskih dneh idealna — to so priznali najvišji oblastveni organi in sam namestnik češkega kraljevstva knez Thun. Čast, ugled in veljava sokolstva zahtevajo, da se vrše sokolske priredbe mirno in dostojno, da potečejo kakor nekaki narodni prazniki in da se ne zgodi ničesar, kar bi vrglo le najmanjšo senco na sokolsko organizacijo. Zdaj pa pride deželna vlada kranjska in zaluci sokolstvu v obraz, da je sokolski zlet v Ljubljani nevaren javnemu miru in redu. Ta obdolžitev je absolutno neresnična in mora to biti le pretveza in izgovor, zlasti ker je vendar Ljubljana tako izrazito narodnonapredna, torej sokolstvu naklonjeno mesto, kjer naspotniki sokolstva, tudi če bi imeli namen, niso v stanu motiti sokolskega zleta in ogroziti javni mir in red. Pretveza, pod katero je deželna vlada prepovedala slovenski vsesokolski zlet je torej jalova in morajo za njo tičati drugi nagibi. A kakšni? Kaj more biti vzrok tej prepovedi. Še nikoli ni bila v Cislitvanski izdala taka prepoved, še vedno so najrazličnejše vlade brez ovir dovoljevale sokolske zlete. Še več! Ta ista centralna vlada, ki ima tudi danes državno krmilo v rokah, je lani v najslavesnejši obliki priznala velikansko važnost sokolstva za pravno in telesno vzgojo ljudstva. Priznala je to na ta način, da je dovolila sokolskemu zletu v Pragi znatno denarno podporo in da se je po oficijalnih zastopnikih sama udeležila sokolskega zleta v Pragi. Ministra Trnka in Hussarek sta bila od vlade poslana v Prago, da jo zastopata pri vsesokolskem zletu; udeležili so se zleta vsi najvišji javni dostojanstveniki na Češkem s cesarskim namestnikom knezom Thunom in deželnim maršalom knezom Lobkovicem na čelu in udeležila se je zleta vsa praška generaliteta. Lani je torej vlada oficijalno izkazala sokolstvu svoje spoštovanje in mu v slovesni obliki povedočila, da priznava njegovo važnost ne le za narod, nego za celo državo, letos pa je ta ista vlada temu istemu sokolstvu prepovedala zlet, češ, da je nevaren za javni mir in red. Ali si je mogoče misliti večje protislovje? Ali ni vlada s svojo sedanjjo prepovedjo udarila sama sebe po zobeh? Pri vsem tem je pa še vedno zaodeto v tajinstveno meglo, kaj je pravi vzrok prepovedi. Temu in onemu se zdi, da je vlada prepovedala zlet, ker se boji, da se ga udeležijo zastopniki inozemskih Slovanov, da pridejo na zlet deputacije srbskih, ruskih in bolgarskih Sokolov. Pa tudi ta misel ne bo prava. Z ozirom na vojno na Balkanu je sploh izključeno, da bi se mogle udeležiti sokolskega zleta večje deputacije iz balkanskih držav, saj je tam sokolstvo še v povojih in je vse sokolstvo pod zastavami. Ljudje, ki stoje že več ko pol leta na bojiščih, imajo pač nujnejša opravila in nujnejše potrebe, kakor je dolgo potovanje na sokolski zlet v Ljubljano. Sicer pa so bile deputacije ruskih, bolgarskih in srbskih Sokolov tudi lani v Pragi, a vendar ni imela vlada niti najmanjšega povoda se pritožiti. To je tudi naravno. Saj je sokolstvo nepolitična organizacija in za kake politične manifestacije ni na sokolskih zletih ne časa ne prilike. Kje tiči torej vzrok tej nečuvni in brezprimerni prepovedi? Ne moremo si misliti drugega, kakor, da hoče kranjska deželna vlada »priporočati« navzgoraj slovensko sokolstvo, da bi bila z njim »priporočena« narodno — napredna stranka in s tem kolikor toliko opravičena politika kranjske deželne vlade, ki vpropašča našo nesrečno deželo. Ker bodo napredni poslanci pri osrednji vladi storili primerne korake, se bo morda izvedelo, kaj natančneje, vendar povemo že danes, da se ne udajamo nobenim iluzijam. Ubijanje vsega, kar je na Kranjskem narodnega in naprednega, je danes cilj vladne politike — to smo spoznali že iz tisoč slučajev in to nam potrjuje tudi ta prepoved. S to prepovedjo je vlada storila tudi ogromno škodo

Ljubljanskemu prebivalstvu. V Pragi so lani izračunali, da so povodom sokolskega zleta tjakaj došli tuji milijoni kron. V Ljubljani seveda ni računati na tako udeležbo, a vendar se lahko računa, da bi se bilo zbralo tukaj najmanj 50.000 ljudi, ki bi bili — če štejemo samo po deset kron na dan — dali v treh dneh ljubljanskim obrtnikom in trgovcem okrogel milijon kron zaslužka. Kako bi to zagleglo v teh trdih časih, ko vse hira in propada, kako bi bilo s tem milijonom kron pomagano našim služka potrebnim someščanom, pač ni treba praviti. In kako bi to povzdignilo tujski promet, tudi ni treba popisovati, saj vendar vsakdo ve, koliko tujcev so ravno sokolski zleti in časnikarski shodi zainteresirali za naše kraje in jih privabili sem, zlasti na Gorenjsko. No, pa morda ima naša vlada svoje zadoščenje tudi na tem, da se tujski promet na Kranjskem ne povzdigne in da odide ljubljanskim trgovcem in obrtnikom lep zaslužek.

+ Vodna sila ob Ljubljani. Da stvarnih argumentov deželni odbor sploh ne pozna, je menda povsod znano, a da se tudi že pri tako važnih tehniških projektih, kakor je vodna sila ob Ljubljani, skuša vpeljati zavijanja kot glavni argument, je razlagati samo na ta način, da so vsa slična deželna podjetja oprta na jako nezanesljive fundamente. »Slovenec« včeraj sumični tehnične zastopnike mestnega projekta, da so v zadnjem času deželni projekt »preplonkali«. Odgovarjati na to nečedno predbacivanje bi bilo odveč, kajti da nadomestitev dveh turbin za visoke vode z eno samo turbino enake vrednosti, na projektu samem popolnoma nič ne spremeni, je jasno menda vsakemu strokovnjaku, posebno ako mu je še znano, da deželni projekt turbin za visoke vode sploh ne pozna in zato tudi drugim projektom ne more služiti za vzor.

+ Jugoslovansko renegatstvo. »Napredna Misel« je priobčila članek, v katerem se zavzema za neodvisno — Albanijo. V tem članku se nahajajo tudi ti-le stavki: »Najdejo se danes na Slovenskem že ljudje z akademsko izobrazbo, ki se javno okoli bahajo, da niso več Slovenci, ampak Jugoslovani. In iz jugoslovanskega renegatstva hočejo celo delati slovensko narodno gibanje. V tem je zapopadana vsa tragika slovenskega naroda.« — Ne maramo kritizirati teh izjav, samo to pravimo, da njih pisec nima pojma o jugoslovanskem gibanju in da se zdi, kakor da bi mož ne imel prav nobenega stika s pulzirajočim življenjem našega naroda ali pa da bi bil prespal dober del dogodkov v našem javnem življenju. Dejstvo je, da se jugoslovanski narod zlasti na kulturnem polju mogočno približujemo drug drugemu, kar znači v našem življenju velik napredek. Kdor je torej med Slovenci v resnici napreden, bi moral ta tok podpirati, ne pa ga zavirati. Kdor ga zavira, nam pravice, da si nadevamo ime »napreden«. Sicer pa naj se imenuje stremenje po kulturnem zbližanju slovenskih narodov na jugo »jugoslovansko renegatstvo« ali kako drugače, eno je gotovo, da je ni sile in moči na svetu, ki bi mogla to težnjo zadušiti. Sistematično delo obeh »Matic« slovenske in hrvaške, delo naših zdravnikov in inženirjev na polju našega kulturnega zbližanja so nam mogočna jamstva, da veliki tej ideji ne bodo škodovali reakcionarni valovi in naj le-ti prihajajo s severa ali od koderkoli drugod.

+ Iz železniške službe. Postajenačelnik na Vrhniki Artur Mihelič je prestavljen kot asistent v Gorico.

+ Iz ljudskošolske službe. Za prov. učiteljico in voditeljico na enozrednici na Dobravi pri Kropi je imenovana prov. učiteljica v Zg. Gorjah Marija Sajovic. Prov. učitelj v Šmihelu pri Novem mestu Gustav Ferjan je imenovan za nadučitelja v Dvoru, penzionirana učiteljica Mat. Gebauer pa za suplentinjo na deški ljudski šoli v Šmihelu pri Novem mestu. Za suplenta na ljudski šoli pri Devici Mariji v Polju je imenovan namesto obolele učiteljice Ivane Majer absolviran učiteljski kandidat Franc Jankovič, bivša suplentinja na Viču Marija Držaj pa za prov. učiteljico v Polhovem gradu.

— Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj naznanja, da bo zaradi praznikov društvena knjižnica odprta jutri, na praznik sv. Jožefa od 10.—12. dopoldne, na veliki četrtek od 6.—8. zvečer in na velikonočni ponedeljek od 10.—12. dopoldne; od srede, dne 26. t. m. počenso so pa zopet običajne poslovne ure, t. j. vsako sredo od 6.—8. zvečer in vsako nedeljo in praznik od 10.—12. dopoldne.

— Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj izreka najiskrenejšo zahvalo neimenovanemu dobrotniku, ki je društveni knjižnici podaril »za pihu« znesek 25 K, in zobozdravniku g. dr. Al. Praunseisu, ki je v isti namen naklonil znesek 10 K; prav tako toplo se pa tudi zahvaljuje gđni. Viki Kunaverjevi z Lepe poti za lepe podarjene knjige. Da bi našli mnogo plemenitih posnemovalcev!

— Knjižnica gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj je jutri na praznik odprta dopoldne od 10. do 12., na velikonočno nedeljo je zaprta, pač pa je odprta v soboto od polu 7. do polu 9. zvečer. — Od 1. aprila dalje je za poletni čas knjižnica odprta vsako sredo in soboto od polu 7. do polu 9. zvečer.

— Zamenjava otroka v deželni porodnišnici. Te dni je porodila v tukajšnji deželni porodnišnici neka žena krepko deklico. Ko so nesli novorojenko kopat, so sestre zamenjale dete ter prinesle k materi nazaj tuje ga otroka. Mati je seveda kmalu opazila, da ima pri sebi tuje dete, kar jo je seveda silno razburilo. Jela je jokati in tarnati ter zahtevati, naj ji prinese njenega otroka. Prinesli so ji res drugo dete, toda kdo ve, če je njeno. Bilo bi pač umestno, da bi se v porodnišnici malo bolj pazilo na take malenkosti, ki pa niso malenkosti.

— Jubilej. Postrežček Anton Novljan, rojen leta 1893. praznuje jutri, 19. t. m. svojo 40letnico kot postrežček. Nastopil je 19. marca 1873.

— Deželni muzej »Rudolfinum« ostane velikonočno nedeljo, t. j. 23. t. m. zaprt za javni poset, zato pa bo de v ponedeljek, t. j. 24. t. m. od 10. do 12. ure dopoldne odprt.

— Zopetna preložitve roka za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in rentnine za leto 1913. Z ozirom na razglase tukajšnjega c. kr. finančnega ravnateljstva z dne 1. decembra 1912 št. A. I. 4223, z dne 28. decembra 1912 številka 2052/Praes. in z dne 17. februarja 1913 št. 483/Praes. priobčene v uradnem delu »Laibacher Zeitung« se naznanja, da je c. kr. finančno ministrstvo z odlokom z dne 14. marca 1913 št. 18080 rok za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in rentnine za leto 1913 vnovič do dne 31. maja 1913 podaljšalo.

Potujoči nemški »umetnik«, ki se pusti prekučevati na cestah. »Slovenski Narod« je imel že enkrat pri liko poročati, kako se je v bližini Dolenjskih Toplic prevrnil voz potujočega kinematografa, last Henrika Josipa Hoferja, ki je doma nekje iz blažene Prusije. Že takrat je ta umetnik od voznika zahteval ogromno vsoto kot odškodnino. Prišlo je celo do sodne komisije in Hofer se je dal z nekaj stotaki potolažiti. Že takrat pa se je ljudem pri tem »prevrnjenju« marsikaj čudnega zdelo. Tako je Hofer za dozdnevno poškodovano suknjo zahteval naravnost pretirano ceno. Dal pa je suknjo popraviti pri vsakem krojaču in je izjavil, da cela suknja ni toliko vredna. »Tako, zdaj suknja ni niti toliko vredna, mako preje ste pa pri komisiji zahtevali tako visoko odškodnino,« pravi krojač. Tedaj se je mož spomnil, da je cenilec in krojač enoinista oseba. Hitro je plačal in odšel. Potem, ko je ta umetnik s svojimi čudi osrečil vse vaščane okoli Straže, se je napotil po deželni cesti proti Žužemberku. To pot ga je vozil drugi voznik Jože Hrovat. Do Dvora je šlo vse po sreči. Na Dvoru pa ustavijo in Hoferja žena vli vozniku, naj le gre v gostilno ter tam spije četrta vina. — Voznik jo uboga. Ko pa se mudi v gostilni, zapeljejo njegovi konji zunaj naprej in sicer zopet tako nerodno, da se je voz zopet prevrnil. In pruski umetnik Hofer je zopet napravil ovadbo proti vozniku Horvatu, češ, da se mu je napravilo mnogo škode in poleg tega so se poškodovali tudi otroci, ki so bili takrat v vozu. Pri razpravi v Žužemberku je bil Horvat obsojen na en dan zapor, ker je pustil konje brez nadzorstva ter 100 K za poškodbe pri vozu in kinematografu. Voznik se je skliceval, da se mu je Hoferjeva žena, ko mu je velela iti v gostilno, sama ponudila, da bo ona pazila tačas na konja. Žena pa to zanika in pravi, da je sicer rekla, naj gre voznik v gostilno, a za varstvo konj se ona ni zmenila, ona sama se je od voza odstranila, medtem pa so konji ušli. Izkazalo se je pa, da je Hofer tudi v tem slučaju cene za poškodovane dele voza pretiraval in da si je na pr. stopnice na Horvatov račun napravil, kojih preje sploh ni bilo pri vozu. Horvat se je pritožil na drugo instanco, ki pa ni imela zadosti dokazov, da pruski umetnik tako »prevrnjenja« po cestah le sebi v korist uprizarja. Horvat bo moral vsaj kazen sicer osedeti, toda Hofer bo v prvi instanci prisojenih mu 100 K odškodnine moral šele iskati civilnim potom.

Prometne težkoče na državni cesti iz Novega mesta na kolodvor so prav znatne, odkar građe pod cesto predor. Brez ovir seveda ne more iti, toda če bi bilo Samohrdovo podjetništvo, oziroma akordanti in delovodje bolj obzirni in pametni, bi odpadla marsikaka nepotrebna težkoča, ki ovira zdaj promet. Ker gre predor mestoma komaj 80 cm pod površino ceste, zato ne sme nihče ne voziti, ne hoditi po tej cesti, kadar zažigajo v predoru mine, ker bi kak strel lahko razdril cesto in bi vrgel material na cesto. To je torej v redu, da ne sme takrat nihče po cesti, ali to ni pametno in v redu, če se zažigajo mine neposredno pred odhodom ali po prihodu kakega vlaka, ker dotični, ki ne sme naprej, lahko zamudi vlak. Zadnjič, dne 3. marca t. l., so ustavili čuvaji omnibus s potniki in še en drugi voz, ki sta šla k vlaku. Do odhoda vlaka pa ni bilo več dosti časa, zato se voznika za prepoved čuvajev nista zmenila in sta peljala naprej. Zato so jih čuvaji naznanili orožnikom in se bosta morala oba zagovarjati. Cestno - policijska oblast naj pa Samohrdu naznani uro, kdaj se smejo zažigati mine, da se ne bo dogajalo ob času, ko je na tej cesti najbolj živahen promet.

Čuden medved v Novem mestu. V četrtek se je med deželno kmetijsko šolo na Grmu, bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji in Novim mestom v avtomobilu prikazovala čudna prikazen. Samo kočuh kosmatinca je bil videti. Ker je imel avtomobil št. 31, se je ugibalo, če morda misli deželni odbor prirediti kakšne predstave. No, v četrtek večer pa, ko se je avtomobil s čudno prikaznijo pojavil na glavnem trgu, se je uganka rešila na sledeči način: Deželni avtomobil ima navado, da kadar vozi visoko gospodo iz Ljubljane, vozari po Dolenjskem z dvakrat večjo naglico kakor dolenjska železnica. Pri vožnji čez glavni trg se je ta naglica sicer malo omilila, vendar pa bi bil ravno pred »Katoliško tiskarno« kmalu nastal karambol. Cesta napravi namreč tu ovinek in se jako zoži, nasproti avtomobilu pa pride več voz z odlično novomeško gospodo. K sreči je bil prvi voz prazen in je kočijaž takoj trdno prijel konje. Ker so pa drugi za njim hitreje vozili, je položaj postal vseeno kritičen. In v tem kritičnem položaju, ki ga je šofer deželnega avtomobila strokovnjaško obvladal, se je iz kosmatega kočuha prikazal deželni finančni minister g. dr. Lampe. Sreča je hotela, da se ni zgodila nesreča. Zdej ljudje še bolj ugibajo, kaj je deželni finančni minister, zavito do ušes, delal v »metropoli Dolenjske«. Eni pravijo, da je svojemu prijatelju Lončariču pripeljal denar, ker je namreč znano, da se iz previdnosti denar ne pošilja po pošti v Belo Krajino, ampak da ga vozi jo ali v deželnem avtomobilu skozi čez Gorance, alj pa pride kdo Lončaričevih nemških inženirjev nasproti do Novega mesta. Drugi so zopet mnenja, da se je dr. Lampe prišel informirati, kako so usmiljeni bratje učitelja Planinška spravili na oni svet.

Iz Žirov. V petek, 14. t. m., je bila napovedana za župnijo Ledine, ki spada pod občino Žiri, konkurenčna obravnava, kojoj se sklicali župnik Jelenc, ne da bi to komu povedal; zmislil se je na svojo voljo, da je treba popraviti cerkev, župnišče in mežnarijo, dasi je vse v popolnoma dobrem stanju poleg tega naj bi še maloštevilni občani dajali še več mežnariju in organistu, kakor da bi se vsi topili v izobilju. Župnik v Ledinah je res originalen in vzoren župnik; da bi bili vsi taki, pa bi naši ljudje hitreje prišli do pravega spoznanja, kakor bodo tako; kajti zlobna sitnost tega posvečenega možčelja mora odpreti oči vsakemu. Poglejmo, kaj vse je ta mož zahteval: župna cerkev v Ledinah je že čez 300 let stara in postavljena, na skalnatem hribu stoji na tako lepem in suhem prostoru, da si ne moremo poljšega misliti. Oblastni in škodoželjni fajmošter pa je prišel na idejo, da bi cerkvi lahko vlaga škodovala in da se mora okrog cerkve skopati en meter širok jarek, da se bo voda otekala. Precej ta prva gorostasna neumnost je naletela na tak odpor, da je bilo veselje gledati in poslušati kmete. Cerkev ima spodaj kamenit podstavek iz klesane gornja; župnik je hotel, naj se te kamne okrog zvonika izpodbiže ter vdela notri druge, nove; to je bila druga neumnost; dalje je zahteval žleb na cerkveni strehi in odvodni kanal; novo streho, nov omet na zvoniku itd., same nepotrebne neumnosti. Samostojni in odločni ledinski kmetje pa so mu povedali take, da jih bo mož pomnil. Vsi kakor en mož so se izrekli: niti vinarja ne damo, ne boš nas vlačil in vodil kakor neumne sužnje; dostikrat si že nas ostrigel in oškodoval, zdaj pa nas ne boš! Ti si vzrok, da je prišla komisija, pa jo še sam plačaj! Kakor grom je donel soglasni zvok iz krepkih prsi: nič ne damo! Ako ti ni všeč, pojdi pa proč

kušnji, ali reči se sme, da je razmeroma dobro prebilo svinčeno pezo krize. Glave ne vkloni in ima jekleno voljo, prestopiti iz te odrevenosti v bodrejšo bodočnost. Neprijetne je v teh časih s težavnimi kreditnimi razmerami težko spraviti v denar. Kupcev se oglašajo bore malo, ob forsiranih prodajah gredo objekti čisto pod ceno v druge roke.

C. Posledice »Glavne«.

Nemalo je k topemu mrtvili, v katero je poleglo pridobitno življenje, pri nas pripomogel propad nesrečne »Glavne posojilnice«. Katastrofalni dogodek je rodil stotero gorje, ki se je razjedlo liki počasno delujoč strup. Izvestno zapade velik del tej zadruzi zaupanih prihrankov izgubi, morda še usodnejši pa je udarec, ki se kot bridka posledica neomejene zaveze približuje združnikom. Spričo ogromnega primanjkljaja je nevarno ogroženih stotero eksistenc in premoženj. To materialno izgubo spremlja moralna škoda, ki se trpko izraža v dejstvu, da je obilno delavnih sil v sicer stremecih ljudeh zamorila dušljiva zavest, da so za živih zapadli gospodarski smrti. Pri poznavalcih razmer se ustanavlja sodba, da nikakor ne bo moč zadovoljiti vseh zahtev na strani upnikov. Na to treba opreti ravnanje. Moralo se bo pač iskati pametnega izhoda v uvideni poravnavi, temelječi na pravem spoznanju, da izterjavanje brez premišljenega vodila in enotnosti sicer zadušijo mnogo združnikov, pri tem pa je najmanj pripravno, preskrbeti upništvu v celoti saj delno pokrije njih terjatev. Izkušnje vele, da je v takih zagatah kompromis najboljši regulator. Tako uravnava po najboljši srednji poti je naravnost neobhodno potrebna, ako naj v splošnem metezu, ki je sicer neizogiben, močnejši in boljše poučeni upniki ne pretečejo in s tem uduše malih upnikov. Odrpita ta rana tako kuži kreditne in gospodarske razmere v deželi, da je v odličnem občnem interesu, če se izceli čimprej.

D. Trgovinska politika.

Vojna na Balkanu ni le posledno mrtvilo vplivala na tok gospodarskega življenja in vsled izzvine negotovosti pripravila do nagle splahnitve konjunkturo. Vojni dogodki so v razni meri prinesli našemu gospodarstvu tudi močno neposredno škodo, kajti naša obrtnost v deželi ima dokaj živalne kupčijske zveze na Balkanu in v Orijentu ter je kmalu začutila popuščanje v odjemu one robe, za katere so kupci prebivalci na Balkanu. Prizadeta pa je industrija naša tudi zategadelj, ker so se odložila dotedaj plačila pri ondotnih kupčijskih zvezah, mnogo terjatev pa je prišlo seveda tudi v nevarnost. Medel odjem in ukinjeno razpečevanje pa zastala plačila zaviralno vplivajo na produkcijo, ki mora temu primerno urediti svoje obratovanje. Prizadet je tako delavski zaslužek, oslabljena kupna sila teh širokih konsumnih plasti. Učinke kmalu živo čutijo domači trgovci in obrtniki, prevaja se manj robe, pičli so skupički in treba upati z odprto roko. Za nas so tržišča na Balkanu in v Orijentu znamenite gospodarske važnosti ter ima naša industrija v deželi življenski interes na tem, da napoči mir in se skoro ustanovi stanovitno trgovinsko-politično razmerje z balkanskimi državami, katero bo zagotavljalo možnost uspešnega in brezovirnega kupčijskega udejstvovanja. Zagotovitvi dobrih odnošajev treba posvečati vso skrb in vso pozornost. Prikupne dobrovoljnosti bo treba in one dalekovidnosti, ki, videč tehtnost lastnih gospodarskih interesov, najde in izbere pravo pot do ustvaritve one razpoložnosti, ki uvaja dobičkonosno razpečevanje domačih provenienc. Dobra politika zaraja tudi dobre kupčije. Tesnosrčna trgovinska politika, uravnana po diktatu enostranskih agrarnih interesov preko brige za žive potrebe kupujočega prebivalstva in industrije, ne more opoloditi našega gospodarstva in mu zgraditi rabljivi temelj za razcvit in polet.

E. Prometna vprašanja.

Na prometnem polju je za preteklo leto zaznamenovati kot najvažnejši dogodek vsekakor dejstvo, da so prizadevanja štajerskih in kranjskih interesentov za zgraditev železnične proge od Radgone po dolini Sotle do Brezic in po krškem polju v Novo mesto v toliko že vodile do uspeha, da se je lansko poletje vršil političen obhod v obeh kronovinah. Zbornica je pri tej priliki po svojem zastopniku imela priliko, poudarjati odlično gospodarsko važnost tega železniškega projekta za prelepe krajine med Savo in Krko ter je vneto priporočala izgraditev nameravane proge. Prodrli je pri tem

političnem obhodu ona voditev te železnice ob levem bregu Krke, kakor jo je zbornica od vsega pričetka zagovarjala z vsem poudarkom. Izgradnja belokranjske železnice je v polnem tečaju, dela gredo od rok in je upati, da otvoritve ne bo sila odlagati do poznejšega roka, kakor prvotno določeno. Vprašanje o zgraditvi prepotrebnih telefonskih mestnih črt žal tudi v preteklem letu ni napredovalo. Zagotovitev visokih prispevkov od strani lokalnih interesentov namerja na uprav nepremostne težkoče, to pa tembolj, ker so časi slabi in se ne le v privatnem gospodarstvu, ampak tudi v gospodarstvu javnih korporacij skrbno obrača in pretehta vsak izdatek. V ljubljanskem mestnem telefonskem omrežju je bilo tudi v preteklem letu opaziti stare in tolikrat požene nedostatke. Naprava je sicer draga, ali posluje malozadovoljivo, osobito se občuteva skrajno neprijetno dejstvo, da ni moč ob sedanjih uredbi telefonske naprave dobiti novih naročniških postaj navzlic temu, da gre za postaje pri takih interesentih, ki res težko pogrešajo telefonsko zvezo. Zahtevani prispevki interesentov za zgraditev telefonske črte Ljubljana-Domžale so se lansko leto v krogu industrijalnih in kupčijskih interesentov v Domžalah nabrali ter je nato zbornica prevzela zagotovitev prispevka napram poštnemu erarju. Navzlic temu po preteku dolgih mesecev to pereče prometno vprašanje ne more dospeti do uresničenja. Spričo tega počasnega napredovanja v gradbi občinskih sredstev je umevno, da se pri interesentih utrja zavest in prepričanje o sistematičnem zapostavljanju naših prometnih interesov.

Zbornica je imela tudi v preteklem letu mnogo prilike, opozarjati na razne nedostatke v železničnem prometu ter poganjati potrebam primerne preuredbe. Tudi v tariah vprašanjih je morala zbornica često posredovati, ker so se pokazale spričo trdih disparitet tolike transportne ovire za domače interesente, da je bila spričo premaknitve konkurenčnih pogojev uspešna tekma v resnici nemogoča. Na tem polju je treba mnogo truda in velikega prizadevanja, predno se posreči izposlovati potrebne premembe. Prometnim vprašanjem treba posvečati največjo paznost ter porabljati sleherni priliko, da se za bodočost zagotovi našim interesentom zmagljive pogoje.

Letina.

V našem kmetijstvu je zaznamovati lansko leto slabo srednjo letino. Pšenice, rži, ječmena, ovsa je bilo manj nego leta 1911. Turšice se je pridelalo več kakor prejšnje leto in je bila letina v tem pridelku srednje dobra. Ajda se je lansko leto že v drugič ponesrečila, tako da bo težka za seme. Fižola je bilo več nego leta 1911 in se sme letino za ta pridelek označiti kot srednje dobro. Zelje je imelo srednje dobro letino, bilo ga je precej več nego leta 1911, ko je trpelelo vsled suše. Krompirja se je dobilo prešlo leto dokaj več nego leta 1911, čujejo se pa tožbe, da trpi vsled vlage. Krmil, sena in detelje, se je dobilo veliko. V vinstvu je v letu 1912 zaznamovati razun na Vipavskem jako neugodno letino. Pomladanski mraz, obilna moča, pa malo toplote so neugodno vplivali na produkcijo. Tako se je dobilo vina le malo. Na Dolenjskem je bil pridelek zelo pičel, ceni se pridelek na okroglo 103.000 hl proti okroglo 225.000 hl v letu 1911. Tako žalostne trgatve ne pomnijo na Dolenjskem, odkar so svoje od trne uši opustošene vinograde obnovili z novimi trtami.

(Konec prihodnjic.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Posredovanje veselil.

London, 18. marca. Reuterjev biro piše, da bo odgovor veselil na narovne propozicije Balkanske zveze v prihodnjih dneh gotov. Veselile bodo sprejele posredovanje ter se bodo obenem zahvalile balkanskim državam, da so sprejele njih predlog. — Glede turško - bolgarske meje bodo veselile stavile predlog, da naj se od zaveznikov zahtevana mejna črta Rodosto - Midija preloži na črto Enos - Midija. Zahodno od te črte naj pripade ves teritorij, izzveniš Albanijo, zaveznikom. — Glede vojne odškodnine bodo veselile izjavile, da ne morejo priznavati stališča Balkanske zveze, pripravljene pa so priznati zaveznikom pravico, da bodo zastopani pri sejah finančne komisije in da bodo imeli tudi svoj glas pri teh sejah v Parizu, ko se bo razpravljalo vprašanje, katero vsoto turškega državnega dolga naj prevzamejo za-

vezniki. Vprašanje Egejskih otokov in Albanije pa smatrajo veselile, da leži popolnoma v rokah evropskih velekdabinetov.

Mir bo v 10. dneh sklenjen.

Kelmoraj, 18. marca. »Kölnische Zeitung« poroča iz Sofije, da zatrjuje bolgarska vlada, da bo mir s Turčijo sklenjen najpozneje v desetih dneh. Potovanje dr. Daneva v Petrograd zaradi teh ugodnih mirovnih avspicij odpade.

Izpred Skadra.

Cetinje, 18. marca. Pri Derignjatu in Sirgu je prišlo do ljutega spopada med primorskim vojem črnogorske armade in Turki. Turška kolona z Brdice je napravila izpad, da se preskrbi s furajo. Dve čete črnogorske vojske so napadle Turke. Vnela se je krvava borba, ki je trajala pet ur. Turki so se morali umakniti. Izgubili so 75 mož, 23 pa so jih ujeli Črnogorci. Na črnogorski strani so bili samo 3 lahko ranjeni.

Cetinje, 18. marca. S Širočkega Visa se s tolikim uspehom obstreljuje Taraboš in Skader, da so se Turki morali iz dolnjih frontalnih okopov na Tarabošu umakniti, ker je črnogorski topovski ogenj vse te okope razdejal in uničil.

Cetinje, 18. marca. V Skadru so doslej imeli samo dva reflektorja, zadnji teden pa je črnogorska vojska opazila v trdnjavi tretji reflektor. Zagotavlja se, da imajo Turki v Skadru tudi brezžični brzojav, ki je baže v zvezi z neko avstrijsko vojno ladjo, odkoder potem poročila iz Skadra pošiljajo v Carigrad.

Odrin.

London, 18. marca. Iz Sofije poročajo, da je odrinska posadka pred kratkim ponudila kapitulacijo pod pogojem, da sme z orožjem in vsemi vojaškimi častmi oditi. Vrhovno poveljništvo oblegovalne armade je to odklonilo.

Turška ali avstrijska križarka?

Cetinje, 18. marca. Po poročilih iz Medove vojaške oblasti še niso na jasnem, čegava je bila križarka, ki je pretekli teden bombardirala Drač in Medovo. Vedno se bolj poglodbuje dvomi, da bi bila ta ladja turška križarka »Hamidie«. Z veliko gotovostjo se vzdržuje vest, da je bombardirala Drač in Medovo avstro - ogrska vojna ladja »Arpad«, ki je bila preje usidrana v Draču. Govori se, da je po svojem odhodu iz Drača snela avstrijsko zastavo in na to jela bombardirati Drač.

Bombardiranje Sv. Ivana Meduanskega.

Dunaj, 18. marca. Z ozirom na vesti, da je Sv. Ivan Meduanski bombardiral neka avstrijska vojna ladja izjavlja »Militärische Rundschau«, da se na dan bombardiranja ni nahajala nobena avstrijska vojna ladja v južnih vodah. Križarka Karl VI. je odplula šele 13., ko je že dospela vest o bombardiranju v južne vode in se je vrnila že 14.

V Epiru.

Atene, 18. marca. Grške čete so prodrale 16. t. m. v dveh kolonah pred Argyrokastron, kjer se je bil sovražnik utaboril. Po kratkem boju so morali Turki in Arnauti pustiti Argyrokastron ter so se umaknili proti Tepeleniju. Grki so Argyrokastron zasedli.

Atene, 18. marca. Grške čete prodirajo vedno višje proti severu. Vršilo se je več krvavih bitk. Turki so se umaknili proti Berat. Njih izgube so velike. Grki so imeli 13 mrtvih in 40 ranjenih.

Dunaj, 18. marca. Oficijozno se zatrjuje: Vesti, da so Grki včeraj zasedli Valono, se ne potrjujejo. Če bi bile pa te vesti resnične, to dejstvo ne more prejudicirati usode tega mesta.

Bolgarska in Srbska.

Belgrad, 18. marca. Srbski poslanik Spalajković in bolgarski poslanik Tančev sta dospela zopet v Belgrad. Prihod obeh poslanikov daje povod, da se javnost zopet bavi s srbsko - bolgarskimi odnošaji. Opozicijski listi zahtevajo, da nastopi Srbija samostojno pot politične orijentacije, ker je Bolgarska nezanesljiva zaveznica, ki išče že sedaj izven Balkanske zveze politične stike. Baj se vrše med Srbijo in Grško že zapurna pogajanja, zlasti potovanje bolgarskega generala Dimitrijeva v Petrograd v Belgradu vznemirja, ker spravljajo to potovanje v zvezo z vprašanjem meje med Srbijo in Bolgarsko.

Atene, 18. marca. Oficijozna »Hestia« kategorično dementira vesti o dozdevni grško - srbski in grško - turški ententi, katere vesti služi le tuji interesom.

Zasledovanje Grkov.

Carigrad, 18. marca. V Smirni je vlada izgnala veliko število Grkov. V Carigradu so aretirali grškega odvetnika Medijatija.

Grški princ Nikolaj v Belgradu.

Belgrad, 18. marca. Danes popoldne prispe grški prestolonaslednik. V političnih krogih trdijo, da gre za ženitovanijske načrte med srbskim prestolonaslednikom Aleksandrom in najstarejšo hčerko grškega prestolonaslednika Mileno.

Belgrad, 18. marca. Danes je dopel sem grški princ Nikolaj s svojo soprogo Heleno in ostane tu do večera kot gost kralja Petra. Zvečer se odpelje princ s posebnim vlakom na Dunaj, kjer ostane delj časa. Obisk grškega princa v Belgradu smatrajo politični krogi za pomemben glede utrditve zvez med Grško in Srbijo.

Srbska civilna lista.

Belgrad, 18. marca. Pri otviritvi skupščine bo stavila srbska vlada predlog za zvišanje civilne liste na 2 milijona dinarjev.

Porta proti grškemu metropolitu.

Carigrad, 18. marca. Porta je pozvala ekumenski patrijarhat, da naj izbriše grškega metropolita izpred Čataldže iz zveze metropolitov, ker je sledil Bolgarom. Vlada ga ne potrjuje za metropolita.

Zaprto pristanišče.

Sofija, 18. marca. Pristanišče Kavalla je za vse ladje zaprto.

Demobilizacija in vojaški dopusti.

Lvov, 18. marca. Poleg rezervistov letnika 1908 so odpustili tudi vse rezerviste tehničnih čet in sicer letnika 1909 in 1910. Vsi rezervisti, ki so sedaj izredno služili štiri mesece so oproščeni prve in tretje orožne vaje, tako, da imajo za napraviti samo še drugo vajo, ki je določena na 1. 1915.

Sarajevo, 18. marca. Vsled naredbe armadnega inšpektorja Oskarja Potioreka se prično odpustiti rezervisti 15. in 16. korona dne 20. marca na dopuste. Dopusti so zelo kratki in so razdeljeni v 4 periode. Na dopust bodo odpustili 4% moštva, ki se pa mora zopet vrniti. Potne stroške za odpuščene plača erar.

Sestanek treh vladarjev.

Kodanj, 18. marca. Tukajšnji listi izvedo, da se sestanejo v Kodanju letos po leti ruski car, angleški kralj in nemški cesar.

Avstrijski veleposlanik v Petrogradu.

Petrograd, 18. marca. Listi zatrjujejo, da bo v kratkem odstopil avstrijski veleposlanik grof Thurn Valsassina in da bo njegov naslednik princ Gotfried Hohenlohe, ki je prinesel carju 4. februarja cesarjevo lastnoročno pismo.

Kriza v francoskem ministrstvu.

Pariz, 18. marca. V včerajšnji seji frantcoskega senata je prišlo do burnih prizorov proti Briandju zaradi volilne reforme. Odpor je bil tako oster, da nastane lahko kriza ne samo v ministrstvu marveč celo v predsedstvu.

Za francoske vojaške potrebščine.

Pariz, 18. marca. Proračunska komisija je odobrila vojaško predlog, ki zahteva 420 milijonov frankov za narodno obrambne svrhe.

Iz daljnega vzhoda.

Petrograd, 18. marca. Petrogradska brzojavna agentura poroča iz Kvan - Tscheng - Tsuja, da se je pričel pohod ekspedicijskega kora v Mongolijo. Do sedaj je odšlo že 3500 mož 20. divizije.

Petrograd, 18. marca. Iz Urge poročajo, da je na zadnjo izzivalno brzojavko Chutuchte odgovoril kitajski predsednik, da bo pretrgal vso korespondenco z Mongolsko, ker Mongolska vedoma in nalašč napadno tolmači dobre namene Kitajske.

Proti Japoncem.

Seul, 18. marca. Včeraj so se vršile tu velike demonstracije proti Japoncem. Vojaštvo in orožništvo je poseglo vmes.

Poslano.*)

Socialno - demokratična »Zarja« je priobčila od znanega praškega sodruga dopis, ki je naperjen direktno na mojo addresso, in v katerem se mi očita, da sem s svojimi »pristanjskimi referati« v »Podpornem društvu« zakrivil, da je kranjski deželni odbor odtegnil temu društvu podporo. Deželnemu odboru, ki je bil zaradi razlogov svojega koraka zelo v zadregi, je priskočila na pomoč torej »Zarja«. Morda pričakuje njen praški korespondent za to posebno nagrado od deželnega odbora; mi mu je sicer ne zavidamo, ali ne damo, da bi šel ta račun na stroške naše

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

časti, zato moramo neresnično notico »Zarjino« popraviti.

Bil sem šest let tajnik »Podpornega društva«, seveda »krivičen« in »pristranski«. Za »Podporno društvo« delati nisem bil primoran, ampak delal sem iz idealizma in po načelih, ki sem jih izražal v letnih poročilih. Delal sem zastonj; poudarjam pa samo to, da so se dohodki društva v tem času zvišali od 5000 na 9000 K. Nekaj zasluge na tem uspehu ima vsekako tudi moja malenkost.

Delo, ki sem ga bil posvetil »Podpornemu društvu« je bilo vsaj toliko vredno, kakor podpora kranjskega deželnega odbora. Svoj čas bi bil lahko plodonosnejše porabil v lasten prid, ker bi si bil med tem zaslužil najmanj 500 K vsako leto.

Vedno sem stal in stojim še danes na stališču, da se podpore ne smejo deliti po strankarskem prepričanju prosilcev, ampak po njih objektivnih potrebah. Politično prepričanje prosilcev ni imelo najmanjšega vpliva na moje referate. Po tem sem se vedno ravnal, kar pa se mi je zelo zamerilo zdaj od ene strani in socialni demokratije sami so parkrat poskusili »vplivati«.

Ker mi je čista vest več, kakor zamera ljudi, sem se ravnal samo po svoji vesti. Danes mi je to edino zadostenje.

Konstatujem, da se je o nekatereh prosilih izkazalo, da so svoje postranske dohodke zamoščali in da so si dovoljevali izdatke, ki so časih dvakrat presegali vsote, katere so navajali med svojimi dohodki. S tem pa so bili prizadeti ostali prepotrebni prosilci, ki so svoje dohodke pošteno navajali. Ker so bili podani dokazi o tem, ali ni bila moja dolžnost, da sem pri dotičnih po tem umiril svoj referat in predlog, katerega sem v odborovih sejah z razlogi zagovarjal?

V tem je torej obstajala moja »pristranost«. Ako kdo dvomi, naj se obrne na »Podporno društvo«, ki je gotovo objektivnejša instanca, kakor je tehnik H. P., ta »priznana zanesljiva priča«. Čudimo se samo, da se »Zarja« izposoja za njegove namene. Prepričal sem se, da mi je vsled intrig gotovih nenasitnih značajev, ki so se v tem slučaju znašli pod enim klobukom, ne glede na politično prepričanje, nadaljno objektivno poslovanje v »Podpornem društvu« nemogoče, zato sem odložil referat in odborništvo v društvu. Stori sem to s težkim srcem, toda nikdo ne more zahtevati od mene, da bodo po mojem hrbtu bili tisti, ki imajo svojo eksistenco zahvaliti v prvi vrsti mojemu delu v »Podpornem društvu«. Tako je bila stvar.

Dr. M. Rostohar.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno - napredne strani. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi ljudno svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajništvo urad (Wolfova ulica 10/1) ali naj vsaj naznanijo tajništvo svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 18. marca 1913

Maloobzorni papirji.	Dinar	Blagov
4%, majeva renta	83-80	84-—
4-2%, srebrna renta	86-55	86-75
4%, avstr. krona renta	83-95	84-15
4%, ogr.	82-35	82-55
4%, kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4%, k. c. češke dež. banke	88-—	89-—

Srečke iz 1. 1860 1/2.	452-—	464-—
" " 1864	640-—	—
" tiske	299-50	311-50
" zemeljske 1. izdaje	283-—	295-—
" " II.	251-—	263-—
" ogrske hipotečne	238-75	248-75
" dun. komunalne	484-—	496-—
" avstr. kreditne	484-—	496-—
" ljubljanske	67-—	70-—
" avstr. rdeč. križa	52-—	56-—
" ogr.	32-25	36-25
" basilijska	28-—	32-—
" turške	225-50	228-50

Maloobz.	415-—	419-—
Ljubljanske kreditne banke	630-75	631-75
Avstr. kreditnega zavoda	516-75	517-75
Dunajske bančne družbe	112-90	113-90
Julne železnice	702-—	703-—
Državne železnice	1056-50	1057-50
Alpine-Montan	363-—	365-—
Češke sladkorne družbe	270-50	271-50
Zivnostenske banke	—	—
Valute.	11-41	11-46
Ceklin	118-20	118-55
Marke	95-72	95-87
Franki	94-—	94-20
Lira	253-75	254-75
Rubli	—	—

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice,**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, plati.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Kemenskoga ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinske kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Bergant, primar. I. kir. odd. drž. boln.

Pozor trgovci!

Zaradi preselitve oddajam takoj mojo zelo dobro idočo trgovino z mešanim blagom, ki se nahaja na prometnem kraju, tik mesta Ljubljane. — Ker je obstoj vsakemu sigurn, iščem samo poštene in resne kompetente. — Ponudbe naj se pošljejo na upravištvo »Slov. Naroda« pod šifro „April 4000/857“.

Kdor potuje v Primorje,

naj obišče

845

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč, lift, kopeli, kavarna, restavracija z izvrstno kuhinjo. Zmerne cene.

Edini slovenski hotel na Reki.

Spoštovanjem Pero Trpinac.

Teodor Kunc

Ljubljana, Prešernova ulica št. 5, I. nadst.

Damski modni salon

Izdelovanje najfinjših angleških kostumov, paletotov, franc. toalet itd.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine**Najnižje cene!****Najnižje cene!**

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damske verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10	Srebrne zapestnice z uro 18	14 kar. zlati damski collier 9
14 kar. zlati prstani 3-50	Srebrne tula zapestnice z uro 20	14 kar. zlate moške verižice 19
Briljantni uhani 60	14 kar. zlate damske ure 20	14 kar. zlate moške ure 40
14 kar. zlati uhani 3-50	14 kar. zlate dam. ure z brilj. 48	14 „zlate m. ure z dvoj. pok. „ 60 „
14 kar. zlate zapestnice 18	14 kar. zlate dam. ure z diam. 28	I. t. d. I. t. d. I. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamurnate ure itd.

Moje cene so postavljene tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največje in najboljše jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25 **H. Suttner**
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta šte. 8

Lastna protokolirana tvornica ur v Sviči. — Tvorniška znamka „IKO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Modna in športna trgovina za gospode**P. MAGDIČ****Ljubljana — nasproti glavne pošte — Ljubljana**

se usoja svoje p. n. odjemalce opozoriti, da je svoj modni oddelek za gospode založil nedvomljivo z najnovejšim in najboljšim blagom iz prvih in zanesljivih tovarov in sicer v nedvomljivo največji izbiri.

Od 20. februarja 1913 naprej prostovoljno odračunam 10 % popusta vsakemu odjemalcu pri gotovem plačilu od mojih skromnih stalnih cen pri nakupovanju klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, majic, ovratnikov, zapestnic, kravat, rokavic, nogavic, naramnic, žepnih robcev, palic, dežnikov, gumbov itd., kar bode pri sedajšnji draginji gotovo vsak z veseljem pozdravil in uvaževal. Pazite na cene v mojih izložbah!

686

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo za služkinje, 983

se odda za majev termin.

Elizabetna cesta šte. 5.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega koledvora.

Kavarna

vso noč odprta

LEON

Gostilna
Florjanska ulica št. 6.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike!

Krasni moderni spomladanski kostumi, moderne jope in plašči, vrhnja krila, raznovrstne bluze v najnovejši izbiri in dobrega okusa priporoča

687

Modna trgovina**: P. MAGDIČ :**

Ljubljana — nasproti glavne pošte.

Razglednice

umetniške,

in pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

pomladanskih oblačil

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Trgovina s špecerijskim blagom.

Trgovina z moko in deželnimi pridelki.

Na drobno in na debelo.

A. ŠARABON, LJUBLJANA.**Glavna zaloga rudninske vode**

Grenka voda: Apenta, Fran Jožefova, Friedrichalska, Herkules, Hunyadi, Janoševa, Pülla, Rakozjeva palma, Saratica, Sternov, Zaječška. Različne rudninske vode: Bilinska slatina, Bonifacijev vrelec, Contrexéville, Emška Kränchen, Fachinška, Francovarski Natalijin vrelec. Gleschtelova slatina. Gleschtelovski vrelec. Guberska srebrenica, Hallška jodova voda, Karlovarski vrelec, Erondorfski štefanijin vrelec. Levico močna in lažja. Marijinovarski vleci. Preblavška slatina. Rogatkovski vrelec. Donati vrelec. Zabor s 25 stekl. Styria vrelec. Zabor s 25 stekl. Roncegno, Salvator. Selier (kraljevski). Vita vrelec. Vichy, Vildunski. Helenin vrelec, Darkavska jodova sol. Karlovarska vrečeva sol v kristalih ali v prašku, Mattonjeva močvirna sol.

1033

Velika pražarna za kavo in moka za dišave z električnim obratom.

Zaloga vsakovrstnih semen.

Slovenka Šolska Matica.

Imamo tri Matice: Slovensko Matico, — Šolsko Matico in Socijalno Matico.

Slovenska Matica je ravnokar praznovala svojo petdesetletnico. — Socijalna Matica zbira prve sile za bodoče delo — Šolska Matica pa nam je predložila te dni knjige svojega XII. leta. — Imamo tudi druge Matice: Glasbena Matica itd. ki vrše važno delo v našem kulturnem življenju — toda kot književna društva moramo imeti pred očmi goreenje tri Matice. Vse tri so važne, vsaka iz njih ima svoj delokrog in toliko dela, da bi potrebovale desetkrat toliko sredstev, stokrat toliko sodelavnikov in tisočkrat toliko članov, ako bi hotele izvršiti vse, kar je nam kot kulturnemu narodu potrebno. Kulturne potrebe malega naroda so iste kakor pri velikih narodih — sredstev pa je mnogo manj. Pod temi razmerami trpi delo vseh treh Matice. Priznajmo pa, da skušajo vse tri izvršiti, kolikor je pri danih razmerah mogoče.

Delo treh Matice je razdeljeno. Slovenska Matica goji književnost in vedo — Socijalna Matica hoče izdajati moderne popularne, znanstvene spise — Šolska Matica pa pripada naloga skrbeti za knjige, ki jih potrebuje naša šola in naši vzgojitelji. Zapisal sem vzgojitelji, da ne bo pomote, ko bi rekli učitelji. To polje je obširno in važno. Dokler ni bilo »Matic« se je čutilo, da je vrzel v naši kulturi. V 12. letih je Matica podala toliko lepih del, da more danes s ponosom kazati na svojo preteklost.

Naša širša tudi napredna in inteligentna javnost gre rada brezbrizno mimo takih stvari, ki jih po drugih narodih smatrajo za svoj ponos. Tako tudi v naši Šolski Matici dela je nekaj agilnih mož, nekaj profesorjev in učiteljev. Povejmo takoli, da je zadnjih razmeroma mnogo več. Ako bo kulturni zgodovinar čez pol stoletja pregledoval naše delo sedanje dobe — bi pač moral marljivemu učiteljskemu stanu priznati veliko važnost v delu za napredek — ne le v šoli, tudi v javnosti in v publicistiki.

Učiteljsvo si je torej z nekaterimi profesorji osnovalo Šolsko Matico in učiteljsvo jo tudi vzdržuje. S tem skrbi za kulturni zavod — ki ga drugod podpirajo vlade z bogatimi denarji. (Čehi imajo podobno društvo v »Dietrichu Komenského« — tam so združeni učitelji in profesorji, dasi imajo vsak zase zopet svojo stanovsko in kulturno organizacijo) — kajor večina naših kulturnih zavodov, mora tudi Šolska Matica kriti svoje stroške iz članarine. Podpor ni določna.

Rekel se bo; naravno, to so šolske knjige, kdo bi se na to naročil... In vendar je izšlo v Matici nekaj del, ki so splošno važnosti — šola in vzgoja ni samo stvar države in učitelstva — ampak tudi staršev in rodilne — zato je treba, da se skupni vzgojitelji poznajo. Tako zasluži Šolska Matica pozornost naše širše javnosti, ki bi morala blagohotno podpirati nje delo.

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Črna slika iz Bele Krajine.

V zadnjem času se je pred novomeškim okrožnim sodiščem razvijala v več slučajih prav žalostna slika iz Bele Krajine: sama mladina, obtožena hudodelstva tatvine. Naj navedemo v svarilni vzgled eno zadnjih teh slik, o kateri se je obravnavalo 15. t. m. Jetniški paznik pripelje v sodno dvorano 15letno Marijo Črnič, hči gostilničarja iz Bedna, občina Tribuče. Kratka obtožnica je dolgi hudega dejanja, da je namreč svojemu sosedu Antonu Hotuju uro iz zaprte sobe ukradla 700 K gotovine. Obtoženka dejanje prizna in se zagovarja s slavnimi razmerami pri hiši. Ona je vodila gostilno, oče ji je dal vse na račun, a kadar je zahteval denarja, ga mu je morala odšteti, če ga je imela ali ne. Večkrat je oče po dvakrat zahteval denar za enojni račun. Tako si je nekoč morala pomagati le na ta način, da si je denar izposodila pri Petru Jankoviču. Anton Hotuj pa je prišel iz Amerike ter rad igral harmoniko v tej gostilni. Okrog 20. februarja je Mara Črnič zvedela, da ima Hotuj 1000 K denarja spravenega v suknji, viseči v sobi. Denar je potegnil iz črnomaljske hranilnice. V noči 21. februarja ji je prišlo na misel, se tega denarja polastiti. Njena ni bilo doma. Skušala je najprej priti pri vratih, ker so bila pa zaklenjena, je pri oknu ubila šipo in se skozi okno splazila v sobo. V

suknji je res našla denarnico s tisoč kronami, ponajveč iz bankovcev po 100 in 50 K. Odšla je zase 700 K, ostalih 300 K pa je spravila nazaj, češ, naj ima tudi Hotuj še nekaj za silo. Na vprašanje predsednika senata, zakaj je to storila, obtoženka odkrito prizna: »Prišlo mi je tako na misel, pa sem šla notri.« Nadalje pravi, da je s tem denarjem mislila pobegniti v Ameriko. No, posebno mudilo se ji ni tja. Kajti z ukradenim denarjem je začela prav po otročje razsipavati. Ker se ji je slaba vest oglašala, ni hotela iti domov, ampak se potikala okrog pri svojih znancih. Povabila je s seboj prijateljice in mlade fante ter so šli v Črnomelj. Tam si je po raznih trgovinah nakupila obleke, pri urarju uro in drugo zlatnino, plačala je nobel, čemu bi človek »gihala«, če pa ima tako poceni denar. In pili so po Črnomlju in dobre volje so bili. Potem je šla svojega ljubčka obiskat v Podzemelj. Martin Jurjevič je krojač, k nje mu se je hodila učiti šivati in pri tej priliki se je naučila tudi — ljubiti. In ker ga je tako rada imela, mu je prinesla kar dva štefana tadobrega seboj, ko je tega zmanjkalo, so šli še v gostilno, kjer je vse pilo in jedlo, za račun se ni nihče brigal, saj ima Mara denar. Da je bita ta sreča še bolj polna, so vzeli voz in se v nebrzdanim halo odpeljali domov v Bedno, ampak ne k očetu, le tega se je Mara bala. To razsipovanje denarja je postalo navsezadnje le preveč sumljivo, posebno ko je Hotuj prišel na to, da mu je 700 K ukradenih in da je tat zlezal skozi okno. Ker je Mara menjevala same stokronske bankovce, je sum padel nanjo. Po treh veselih dneh je že bila v trdih rokah pravice. Preiskava pri njenem ljubčku je dognala, da je Mara v šivalni stroj, na katerem se je svoj čas kot učenka mojstra Jurjeviča učila, skrila 355 kron. Okrog 120 K pa je spravila v nogavice, ki pa so imele — luknjo. Tega denarja niso mogli najti. Ostanek je šel deloma v veseli družbi, deloma za obleko itd. Nadvse zanimivo je, kako se glase tri izpričevala javnih oblasti glede pravosti te Mare in njene hiše. Šolsko vodstvo v Tribučah pravi, da je to vzrok slaba vzgoja, ker je ta hiša »pribežališče pijancev, vlačugarjev in prešestnikov«. Župnijski urad v Adlešičah je istega mnenja in glede Mare še ogorčeno pristavlja, da je Mara prišla k »izpraševanju« nagazdana z uro in verižico, »nekaj tako nezasišane«, kar se še ne pomni v tej fari. — Županski urad v Tribučah pa v nasprotju z obema prejšnjima javnima čuvarjema morale o tej hiši ne ve nič — slabega, »hiša je na dobrem glasu«. No, senat je obral svojo pot in z ozirom na vse okoliščine Mara Črnič obsodil le na dva meseca težke ječe, všteti dotedanji zapor, tako, da bo 25. aprila zopet prosta.

Izpred najvišjega sodišča.

Najemnik in gospodar. Najvišje sodišče je izreklo včeraj važno odločbo glede razmerja med najemnikom in gospodarjem. Nek gospodar je napravil s svojim najemnikom gostilničarjem najemninsko pogodbo, v kateri si je pridržal pravico tudi predčasne odpovedi, če najemnik »redno in v polnem obsegu« ne izpolnjuje najemnih pogojev. Ko je gostilničar nekoč 3 dni prepozno plačal najemnino, mu je izročil gospodar odpoved. To odpoved je okrajno sodišče potrdilo. Gostilničar se je pritožil na deželno vzklicno sodišče v Pragi, ki je odpoved razveljavilo. Gospodar se je proti ti odločitvi deželnega sodišča pritožil na najvišje sodišče. Najvišje sodišče pa je njegovo pritožbo zavrnilo in potrdilo določbo deželnega sodišča, ki je odpoved razveljavilo.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Čistilo za zobe

Seydlin

Izdeluje O. Seydl

Stritarjeva ulica 7.

Doktor so povsod

Kemik dr. Ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Sirolin "Roche"

olajša in ozdravi bolezni v prsih
kašelj, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Originalni zavitek 4 K.

Dobiva se po vseh lekarnah.

Voda opazovana s po- večalnim steklom.

Kapljica tekočine, ki se je vzela iz pljuč na sopilih trpečega človeka, in tretji dan po njegovi smrti, je vsebovala mikrobo, ki so tu narisani.

Goudron - Guyot usmrti te mikrobo v vodi kakor tudi v pljučih.

Pred kakimi 30. leti se je posrečilo H. Guyotu, znamenitemu lekarnarju v Parizu, kotran v vodi raztopiti.

Po tej iznajdbi se lahko dobi dandanes, pri vseh lekarnah pod imenom »Goudron-Guyot« neko s kotranom zmešano pijačo, ki v potrebi služi kot ako dobra kotranova pijača. Zadržuje kozarcu vode ali kakršne si bodi druge pijače pridati eno ali dve kavni žlici.

Rabljenje zdravila »Goudron - Guyot«, pri vsaki jedi, in sicer enakomerno in zaporedoma, zadostuje, da v kratkem odpravi najhujši katar, kakor tudi vnetje sapnika. S pomočjo tega zdravila zamore ozdraviti celo najhujša obolenja sopil, kajti kotran zadržuje razdelitev raznih mikrobnih vzlov, s tem, da uničuje mikrobo same. Ni mogoče si predstavljati bolj priprosto in uspešnejše zdravilo.

V slučaju, da bi se komu ponujalo kako drugo sredstvo, namesto pravega »Goudron - Guyot«, tedaj naj se v lastnem interesu vsakdo varuje.

Ako se hoče kdo zdraviti od vnetja v sapniku, od katarja, tedaj naj zahteva v lekarni le pravi »Goudron - Guyot«. Dobiva se tega iz neke posebne vrste smreke, ki raste na norveškem obrežju, in je napravljen lastnorčno od Guyota, izumitelja raztopljivega kotrana, in tako tudi uspešnejše kot vsa druga sredstva. Za odstraniti vsako pomoto naj se natančno pazi na znamko: Goudron - Guyotova nosi ime »Guyot« natisneno v velikih črkah svoj podpis v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris. ...

To zdravilo stane 10 vinarjev na dan in tudi odpravi. Oni, ki se ne morejo privaditi kotranovemu okusu, lahko nadomestijo tega Guyot s kroglicami Guyot, ki so narejene iz pravega norveškega kotrana, in katere se jemljejo 1—2 pred ali tudi med jedjo, so lahko prebavljive, koristne žolodcu in stanejo jako malo.

Barva, pastil Guyot je bela, in vsaka je zavarovana s črno natisanim podpisom: »Guyot«.

Zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz in v vseh lekarnah.

V Ljubljani se dobi v lekarnah: Gabr. Piccoli; Fr. Sušnik; U. pl. Trnkoczy; Ph. Mr. Jos. Čizmař.

PATENTE

vseh dežela izposljuje inženir

94

M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

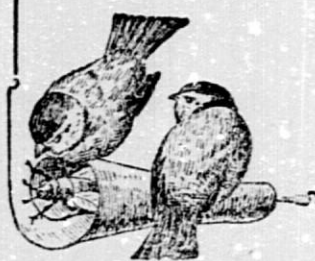
Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Priporoča se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

362

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Ali obiščete o Veliki noči sorodnike in prijatelje?

Ali jim prinesete seboj velikonočno darilo?

Izvolite zatorej najboljše darilo

831

Wiktorinovo luč!

Poletna stanovanja se sedaj jemljejo v najem

in je potrebno skrbeti za potrebno razsvetljavo.

Prednosti naših svetilk jo za poletje delajo neutrpljivo.

**:: Vsaka ::
svetiljka**

je neodvisna od vsake napeljave,
je porabna v vseh prostorih, tudi na vrtu in
daje helo, mirno luč brez sence,
prekaša po svetljivosti plinovo in električno luč,
je cenejša nego vse druge vrste razsvetljavanje.

Prosto ogledovanje brez kupne obveznosti v naših zastopnih podružnicah:

Dunaj I, Graben 29 (Trattnerhof); Dunaj II, Taborstrasse 17; Dunaj V/2 Margaretenstrasse 120; Dunaj IV., Linke Wienzeile 4; Dunaj VIII., Alserstrasse 21. —
Budapešta VIII, Baross-utca 1. — Brno, Lichteusteingasse 2. — Praga, Zeltnerova ul., vogal Ovocnega trga. — Trst, Via Acquedotto 2. — Cenik „V“ gratis in franko.

Wiktorin & Co., Centrala: Dunaj V./2, Margaretenstrasse 120.
Tvorcnica: Dunaj, Svatočebice, Starčšice.

Samostojno gospodinjo

sprejme posestnik, samec, na deželi.

Ponudbe in pogoji na upravnosti
Slovenskega Naroda. 1017

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond K 58.401.432-56 — Isplaceno odškodnino in kapitalije K 123.257.695-77. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa posojila daje: Cigar pisarne so v lastni bančni hiši. Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Krasne spomladanske novosti
in po že znane najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **Peter Šterk**

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek 1^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice ter še mnogo drugih v mojo stroko spadajočih predmetov.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejemajo ali pa nastavi s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski — Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse 20. 893

Sprejme se takoj vošč, zanesljiv

tesarski polir

pri zgradbah nove Belokranjske železnice. V ponudbah naj se pove tudi zahteva glede plače in priloge se spričevala v prepisih, vse se pa pošlje na naslov: **Roman Troo, Ljubljana-Marije Terezije cesta št. 4.** 998

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon = 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
1 stane samo 11 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamgarne, blago za damске obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah :: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Brunn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 517

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las

deluje najboljšje priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfiniših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna **Millana Leusteka**
v Ljubljani Rožljova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega ljubli. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Novo otvorjeni

cvetlični

:: salon ::

Selenburgova ulica št. 6.

Vljudno se priporočam sl. občinstvu za naročbo :

šopkov, vencev,

svežih kakor suhih s trakovi in napisom v vseh barvah, ki so vedno v zalogi. Dela se izvršujejo v najmodernejši obliki.

Naročila z dežele hitro in točno. Cene zelo nizke.

Z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

550 Naslov za brzojavke: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Š. 243/pr.

Razpis.

1009

Na deželni kmetijski šoli na Grmu se razpisuje mesto
strokovnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo

s prejemki VII plačilnega razreda deželnih uradnikov t. j. z letno plačo 2200 K in aktivitetno doklado 672 K.

Strokovni učitelj, če je samec, dobi tudi naturalno stanovanje na Grmu. Služba se odda za eno leto provizorno, po preteku te dobe pa se bo nastavljal strokovni učitelj definitivno, če bo zadostil vsem zahtevam in če se bo izkazal z učiteljsko usposobljenostjo za kmetijske srednje šole.

Prosilci za to mesto naj predložijo svoje prošnje

do 3. aprila 1913

podpisane mu deželnemu odboru. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, spričevalo o fizični sposobnosti, dokazilo o dovršenih študijah in o strokovni usposobljenosti ter dokazila o znanju slovenskega in nemškega jezika. V prošnji je tudi navesti, če je prosilec še podvržen vojaški dolžnosti.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. marca 1913

400.000 frankov

z mesečnim vplačilom samo K 4.75 se zamore dne 1. aprila t. l.

z renomirano

877

turško državno srečko iz l. 1870 zadeti!

Varno naložen denar, zasigurani dobitki! Skupine srečk v različnih kombinacijah na mesečne obroke od 3 K višje. Zahtevajte prospekte!

Češke industrijske banke, glavno zastopstvo v Ljubljani.

C. kr. avstrilske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) (direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.)

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Berlin.

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlin, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej).

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej).

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob :: v različnih najnovejših slogih ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago ter najnižja cena.

Zajamčene trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice :: različne kakovosti ::

Velika izbira 3408

otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Prodaja se HOTEL

v mestu na Spodnjem Štajerskem.

Zelo prijazen kraj. Priljubljeno letovišče. Hotel ima najugodnejšo lego v neposredni bližini kolodvora, c. kr. uradov ter šol. Novo, moderno poslopje s sobami za tujece, senčnat vrt za goste, kegljišče, ledenica, veliko gospodarsko poslopje in nekaj posestva. — Plačilni pogoji jako ugodni. 934

Natančneje se poizve: Celje, poštni predal št. 43.

Modni salon
Stuchly - Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporočila častitim damam tu in na deželi svojo krasno izbiro ravncar došlih dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov. Žalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1969 Cene brez konkurence!

Prodaja iz konkurznega sklada.

iz konkurznega sklada gosp. Josipa Udovča,
trgovca v Cerknici pri Rakeku, se prodaja

trgovinska zaloga

obstoječa iz špecerijskega in manufakturnega blaga s štacunsko opravo v inventurni vrednosti 14.090 K 07 h ofertnih potom v celoti en bloc.

Ponudbe je izročiti do 1. aprila t. l. konkurznemu upravitelju g. Hubertu Završniku, c. kr. notarju v Cerknici.

Vsak ponudnik mora položiti 10% inventurne vrednosti kot kavcijo. Došle ponudbe se odpro 2. aprila t. l.; vsak ponudnik je vezan na svojo ponudbo do 6. aprila t. l.

Sprejeti najvišji ponudek je založiti pri konkurznem upravitelju v gotovini do 10. aprila t. l. in potem takoj prevzeti celotno zalogo.

Pridržuje se pravica event. vse ponudbe odkloniti ter blago na drobno razprodati.

Za popolnost zaloge ter inventurnega zapisnika in za kakovost blaga ne prevzame konkurzno upraviteljstvo nobene odgovornosti.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju vse dni, izvzemši praznike in nedelje, med uradnimi urami; ta upravitelj izkazuje na zahtevo zalogo in podaja vsa potrebna pojasnila. 938

Hubert Završnik

c. kr. notar kot konkurzni upravitelj.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporočajo svojo bogato zalogo

vozniških koles

šivalnistroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Kuverte
s firmo
priporoča
Narodna tiskarna

Modni salon

M. Sedej-Štrnad

priporoča cenjenim damam

929

:: slavnike le najfinejše izvršbe. ::

Zalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Ženitna ponudba!

Izobražen trgovec, 27 let star, ki prevzame od očeta večje dobro idoče podjetje, želi poročiti trgovsko naobrazeno in pridno do 25 let staro gospodično. — Neanonimne ponudbe z navedbo dote pod „Velika noč 1913 1000“ do 28. t. na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

1000

Ali poznate

vsebine mojega najnovejšega glavnega kataloga? Obsega čez 4000 slik ur vseh vrst, zlatnine in srebrnine, glasbil, manufakturne, usnjatega in jeklenega blaga, gospodinskih predmetov, optičnega blaga, kadilnih priprav, toaletnih predmetov, igrač, orožja itd. itd. in olajšuje zbog obsežnosti izbire pri nakupu podarim in porabnostnih predmetov. — C. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica v Mostu 2397, Češko. Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika. — Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Zahtevajte v lastno korist po dopisnici moj katalog gratis in franco.

Velika trdka se hoče vpeljati na Kranjskem ter lače

957

organizatorja

kateri je že potoval in je znan po deželi proti lepemu zaslužku.

Reprezentativni gospodje pošljejo ponudbe v nemškem in slovenskem jeziku pod „6000/957“ na uprav. »Slovenskega Naroda«. Zavarovalni izvedenci imajo prednost. Na akvizicijo se ne reflektira.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

priporoča

kanceliski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovični in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, poročnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Česni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tače, čopiče.

Notesi in tintniki.

Kupujte in zahtevajte edino le
CIRIL in METODOV ČAJ
je najboljši.
Glavna zaloga pri Prvi slov, zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Brez konkurence! Zaradi odpotovanja Brez konkurence!
se vsa zaloga

1014

perzijskih preprog vseh vrst in velikosti
kolikor je je še, prodaja po daleč znižanih cenah.

V. Adjiman, trgovec s preprogami iz Carigrada, sedaj v Ljubljani,
Šelenburgova ulica št. 7.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu
R. Z. Z. Z.

Osební kredit

uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljenim itd. ob najugodnejših pogojih. Nič predstroškov. Več v razvidih.

Hranilne vloge se obrastujejo dnevno po

5% od zneskov nad 1000 kron ob 60-dnevni odpovedi: 5 1/4 % od zneskov nad 2000 kron ob 90-dnevni odpovedi: 5 1/2 %

Obresti se polletno prištevajo glavnici. Nič rentnega davka. Vložne knjižice se sprejemajo v šrambo. — Razvidi in položnice brezplačno. Stanje vlog: K 5.200.000. Jamstvo zadružnih deležev: K 6.150.000. Rezervni fond in vrednostni papirji: K 575.000. — Pojasnila daje brezplačno:

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip šte. 22,
vsak ponedeljek, sredo in petek med 1/2 3. in 1/2 4. uro popoldne.

ZADNJE NOVOSTI!

Priporoča se največja izbira spomladnih kostumov, modernih jop in plaščev, vrhnjih kril za

dame in deklice.

Za gospode in dečke

velika izbira oblek, površnikov, nepremočljivih pelerin najnovejšega kroja. — Radi neznatnih stroškov cene brez konkurence.

838

Konfekcijska trgovina
A. Lukič, Ljubljana
Pred Škofijo šte. 19.

RAI

Ventilni vozovi.
14/18, 24/28, 40/45 HP.
Vozovi brez ventila.
25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.
Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

: GROZNO :

visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebnik na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroči sukna, kakor tudi vse platnene blage izključno le iz šlezjskega tvorniškega trga.

Zahtevajte torej, da se vam brezplačno dološlje moja pomladna in poletna kolekolja. — Trgujem samo s prvostnim blagom.

Razpošiljalnica sukna
Franc Šmid, Krnov (Jägerndorf) 49, avstr. Šlezija.

925

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

najnovejše oblike pri: **B. Götzl** Mestni trg 19—Stari trg 8.

315

Stavbne parcele

v Rožni dolini, občina Vič, poleg posestva g. Končana

so prav po ugodni ceni naprodaj in sicer ☐ seženj po K 7-50

Poizve se na Glincah št. 36. pri Francu Javorniku. 945

V plačilne težkoče zašli

:: trgovci in industriji ::

se ranžirajo

najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventuelno denar preskrbi. — Vprašanja pod „Filialka Ljubljana“ na upravnishvo :: »Slovenskega Naroda« ::

Prostovoljno se prodaja mlin na 3 tečaje in žaga

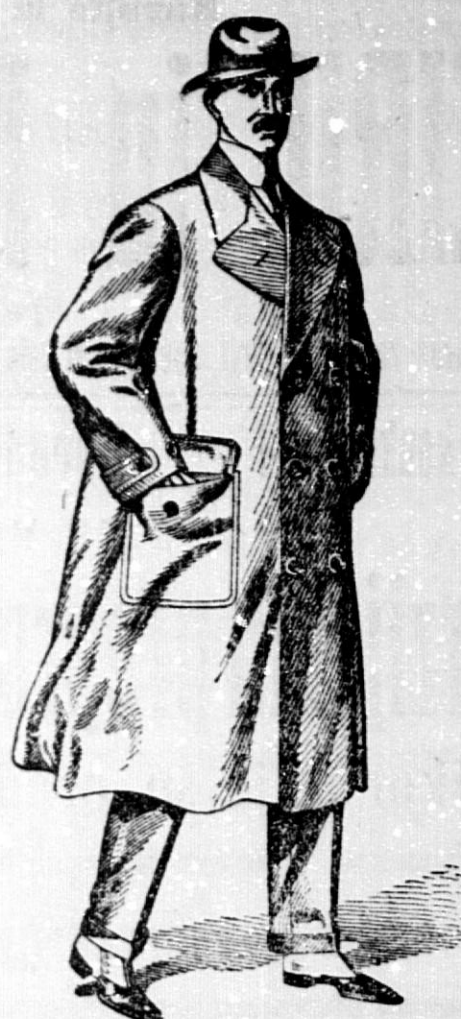
na stalni vodi, 2 lepi hiši, 2 kleti, hlevi in svinjaki, sadno drevje in velik gozd, 12 orlov posestva, po jako nizki ceni, 8000 K se plača sproti, drugo pa po dogovoru. Pri mlinu se nahaja priprava za električno luč. — Pojasnila daje A. Saloker, Kozje, Stajersko.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasne kile, pedlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebstine itd.

Za spomlad in poletje

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo

236

:: izgotovljenih oblek ::

za gospode in dečke ter mične novosti v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko.

Ceniki zastonj in franko.

Vijudno povabljam p. n. občinstvo na ogled najnovejše pomladanske mode.

Specialna modna trgovina

:: za gospode in dečke ::

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Ženitna ponudba!

Vdova, dvaintrideset let stara, primerne izobrazbe, čez 19.000 kron denarja, z eno hčerko, se želi poročiti z dobrim in miroljubnim gospodom, kateri bi imel približno 2000 K letne plače, pravico do polojnine in bil star 30-45 let. Izključen ni vdovec brez otrok. Pisma sliko ako je mogoče do 25. marca pod »Bodočnost« na upr. »Sl. Nar.« Tajnost zadržana. 941

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja:

535

Šmbožev trg št. 9.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinjših izvršitev in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera iprošlan čevlji. 237

Ivan Magdič

krojač vpre vrste

Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarne »Europa«)

:: se priporoča ::

Zaloga angleškega blaga.

Priporoča se

modni salon damskih in vseh vrst **slamnikov.**

Najnovejše dunajske in pariške oblike.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Cene nizke!

Postrežba točna in solidna!

Pismena naročila se odpremlje obratno.

Z odličnim spoštovanjem

1016

E. Adamič, Kranj.

Slamnike

moderno nakiteno, oblike, kakor vse potrebstine za modistke prodaja najceneje

M. Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

Popravila točna in cena.

MINKA KOCJAN, maserka

:: Ljubljana, Sv. Petra cesta ::

se priporoča cenjenim damam.

Tudi obrazna in telesna masaža

po sistemu instituta de Beauté Pariz-Dunaj.

Manikura.

937

Manikura.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvo, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd!

Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točne.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fasolah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.

Velika zaloga najmodernejših slamnikov.

Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Ustanovljeno 1870.

Najstarejša izdelovalnica perila na Kranjskem.

Moško, žensko in otroško

PERILO

priporoča

955

C. J. HAMANN V LJUBLJANI.

Dobavitelj več uniformskih založnikov, zavodov itd. Izdelovalnica oprem za nevesto in perila za novorojenca.

Novo blago za srajce je skoro dospelo.